

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 145

I Legislatura

Any 1983 (primer període)

Presidència
del Molt Honorable Sr. Heribert Barrera

Sessió Plenària núm. 75

Primera reunió,
tinguda dimarts 27 de setembre de 1983

SUMARI

S'obre la sessió quan manca un minut per a tres quarts de dotze del matí.

*L'únic punt de l'ordre del dia de la sessió d'avui és el **Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu**.*

Abans d'entrar en el debat esmentat, el primer després de les vacances parlamentàries, el M. H. Sr. President dona lectura d'un text preparat per la Comissió de Drets Humans, aprovat per la Junta de Portaveus, relatiu a la situació de Xile (p. 4662).

El M. H. Sr. President de la Generalitat pren la paraula. Primer de tot tracta dels traspassos fets a la Generalitat durant els quatre anys del seu mandat (p. 4662) i de les cinquanta-cinc lleis presentades pel Consell Executiu, entre les quals remarca la de Normalització Lingüística, de Cooperatives, de Col·legis Professionals, d'Alta Muntanya, de Biblioteques, Fundacions, de Centres Docents Experimentals (p. 4662), així com les lleis no sectorials: del President, del Parlament i del Consell Executiu i de la Policia Autònoma, i les lleis institucionals de Patrimoni i de Finances Públiques, ultra l'anyal de Pressupostos (p. 4663).

En segon lloc, el M. H. Sr. President de la Generalitat fa esment de les limitacions que té l'autonomia catalana (p. 4663).

Tot seguit tracta de la crisi econòmica i de l'atur (p. 4663) i de les vies vers la modernització i la innovació de la societat catalana (p. 4664).

També exposa les principals línies d'acció adoptades en el camp de l'activitat econòmica pel Consell Executiu (p. 4664) així com les actuacions iniciades en el terreny de l'ensenyament (p. 4666), de la formació professional i de la cultura (p. 4666). Tracta tot seguit de la projecció de Catalunya a l'exterior (p. 4666) i de la voluntat que té la Generalitat de reforçar les entitats intermèdies (p. 4666).

A continuació es refereix a l'Administració pública catalana (p. 4667). Finalment, abans d'acabar el primer bloc del seu discurs, treu conclusions (p. 4668).

Tracta, dins el segon bloc del seu parlament, del benestar social: l'assistència hospitalària i a la tercera edat, la formació professional, els ensenyaments especials i la renovació pedagògica (p. 4668), els mitjans de comunicació social, la lluita contra la droga, la medicina preventiva, la difusió dels coneixements higiènic-sanitaris bàsics —fa esment de la Llei d'Higiene pública i promoció de la Salut, i del Projecte de Llei sobre protecció de l'ambient atmosfèric—, l'esport i la joventut (p. 4668).

Un cop exposada la política de modernització i de benestar social, el M. H. Sr. President tracta de la institucionalització i de la política autonòmica (p. 4670). Aborda la qüestió de les Diputacions (p. 4671) i el de les competències no traspasades (p. 4671), dels tres Projectes de Llei que l'H. Sr. Conseller de Governació presentarà aviat —els quals fan referència al Laboratori General d'Assaig i Investigacions, a l'Institut de Psicologia Aplicada i Psicotècnia i a l'Institut d'Estudis Fotogràfics (p. 4671)—, i també fa esment del Projecte de Llei del Govern sobre Coordinació de Polícies Locals, ja presentat (p. 4672).

Tracta també de la necessitat que el Govern central respecti i faci respectar la integritat de les Comunitats quant a les qüestions de caràcter tècnic i administratiu i parla de la decisió presa darrerament per la Compañia Telefónica de dividir Catalunya en dues àrees (p. 4673).

Així mateix, dins el capítol de la institucionalització, el M. H. Sr. President de la Generalitat aborda la qüestió de la Comissió Mixta de Valoracions, i, finalment, fa una breu referència a la qüestió lingüística i al reforçament de la catalanitat —objectiu prioritari del Govern actual de la Generalitat (p. 4674).

La darrera part de l'exposició del M. H. Sr. Jordi Pujol tracta de la política espanyola del Govern de la Generalitat, de la voluntat de col·laboració eficaç del Govern de la Generalitat amb el Govern central (p. 4675).

La sessió se suspèn quan manquen vint minuts per a les dues del migdia (p. 4678).

Sobre la sessió quan manca un minut per a tres quarts de dotze del matí. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. Ferret.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat acompanyat de tots els H. Srs. Consellers.

Ordre del dia

Punt únic: Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu.

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió. L'ordre del dia de la sessió d'avui té un punt únic: el debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu, que preveu l'article 119 del Reglament.

Lectura de la Declaració del Parlament de Catalunya de solidaritat amb la lluita del poble xilè

Abans, però, d'entrar en la seqüència d'aquest debat, que començarà amb la intervenció del Molt Honorable senyor President de la Generalitat i que continuarà demà amb les intervencions dels Grups, voldria donar lectura a un text que ha estat preparat per la Comissió de Drets Humans, aprovat per la Junta de Portaveus i que fa referència a la situació de Xile.

Aquest text diu el següent:

«Ara fa deu anys, un cop d'estat militar posà fi a la democràcia a Xile. Des d'aleshores el poble xilè ha vist com li eren arrabassats els seus drets més elementals i imposades unes institucions no representatives de la voluntat popular. Molts dels qui han defensat les institucions democràtiques i les llibertats ho han pagat i ho paguen amb la seva vida o sofrint tortura, presó o exili.

»La història del poble català i la difícil trajectòria de les seves institucions fa que des de Catalunya tinguem una especial sensibilitat envers tot el que signifiqui opressió. A més, Xile fou un dels països que acolliren solidàriament els exiliats catalans després de la guerra.

»És per tot això, que els Diputats i les Diputades del Parlament de Catalunya ens solidaritzem amb la lluita del poble xilè contra la dictadura i ens afegim a les forces democràtiques d'arreu del món que aquests dies han alçat la veu per condemnar la dictadura militar xilena i els seus crims, reclamant el respecte als drets humans i el retorn a la democràcia per al poble xilè.»

Aquesta declaració figurarà en el *Diari de Sessions* i se'n donarà compte en l'acta de la sessió d'avui.

Comencem, doncs, el debat amb la intervenció del Molt Honorable senyor President de la Generalitat. El senyor President té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, aquest és ja el quart any de funcionament d'aquest Parlament i del Govern de la Generalitat definitiva, i jo els vull recordar que mai, a l'època moderna, un Parlament català no havia funcionat quatre anys seguits amb normalitat. Això sol fa palès el procés de consolidació institucional que hi ha hagut. I també hi ha hagut una altra consolidació, que és la d'aquest hàbit, l'hàbit d'aquest debat, un hàbit molt democràtic. I tot això vol dir que l'evolució política d'aquests darrers anys a Espanya i a Catalunya ha estat positiva; d'això, ens n'hem de congratular tots perquè és mèrit de tots.

Durant aquests quatre anys, gran part, una gran part de la matèria traspasable ha estat trapassada, comptant, a més, amb el que ja havia estat traspasat en temps de la Generalitat provisional. L'ús que s'ha fet d'aquestes competències l'Executiu és, òbviament, el motiu d'aquest debat, però em sembla oportú de fer notar, perquè dona una idea del grau d'aplicació del nostre Estatut, que la legislació que fins avui ha produït el Parlament, assumint o aplicant aquestes competències, ha estat molt important: cinquanta-cinc lleis que normalment han estat presentades pel Consell Executiu com a Projecte de Llei o com a document de treball, quan el Projecte s'ha fet a través de l'article 108. D'aquestes lleis, n'hi ha moltes de molt importants: la de Normalització Lingüística, la de Cooperatives, tota una sèrie de regulació urbanística, de sanejament, de construcció —que, en conjunt, constitueixen un element, una aportació a la normalització i modernització de la nostra societat—, la Llei dita de rebaixes, la de Col·legis Professionals, la d'Alta Muntanya, la de Biblioteques, la de

Fundacions, la de Centres Docents Experimentals, la dita del CEPEPC, etcètera.

Cal afegir-hi tot el paquet de lleis no sectorials, sinó més institucionals, és a dir, lleis necessàries per a la mateixa aplicació de l'Estatut, com, entre altres, la del President, del Parlament i del Consell Executiu; la del Consell Consultiu; la de la Policia Autònoma; les dues de sanitat que hem aprovat aquest any —la d'Administració Institucional de la Sanitat i la d'Higiene i Control Alimentari—, les lleis institucionals d'Economia i Finances, concretament la de Patrimoni i de Finances Públiques, i, naturalment, a tot això, cal afegir-hi les lleis del Pressupost de cada any.

Crec que queda clar que el marc competencial efectiu de la Generalitat i, concretament, del Parlament, és important i que ha estat objecte d'un alt grau d'utilització, i això, entenc jo, també consolida l'autonomia i també ens n'hem de congratular tots.

Però no seria bo que silenciéssim allò que representa una limitació de l'autonomia. Que quedi clar que tenim un Estatut, amb el qual, al meu entendre, podem fer una tasca important de construcció del país. Per tant, no esperin de mi expressions de frustració. Jo sóc dels qui creu que amb aquest Estatut podem fer feina. Però hem de saber què podem fer i què no. Ben entès que jo també sóc dels qui creu que, ben portades les coses, sovint podem fer més del que el marc competencial estricte sembla que ens permet fer i, de fet, l'actual Govern de la Generalitat, ja en molts punts ha incidit més enllà d'aquest marc. És a dir, és un marc que no hem de considerar ni rígid ni impermeable, però, de tota manera, l'hem de conèixer. Els posaré un exemple del que vull dir, un exemple que em sembla especialment adequat per a aquest debat, perquè força-sament haurem de parlar de la crisi econòmica i, per això, per situar les coses, permetin-me que els llegeixi les, que segons el programa econòmic a mitjà termini 83-86 del Ministeri d'Economia i Hisenda, és a dir, segons l'anomenat Pla Quadrienal, són —i cito textualment— «las causas de la mayor gravedad de la crisis española». Són, concretament, nou: primer, endarreriment de l'ajust energètic; segon, desajustament en el creixement dels salaris reals; tercer, caiguda de la taxa d'estalvi; quart, creixement més lent dels ingressos públics que de les despeses públiques estructurals i determinades per la crisi; cinquè, finançament monetari del dèficit públic i dificultat per a instrumentar la política monetària; sisè, absència d'una política industrial d'ajust positiu; setè, absència d'una política agrària d'ajust positiu; vuitè, desbordament del sistema de la Seguretat Social; novè, alts tipus d'interès en el mercat internacional. Aquest és el criteri del Ministeri.

Doncs bé, en quasi tots aquests punts, competencialment parlant, la Generalitat o no hi té res a fer o hi té poc a fer. Malgrat això, la Generalitat ha fet —de vegades en termes, si vostès ho volen, de simbolisme exemplificador, de creació de clima, de creació de línies d'acció, d'altres en termes molt més substancials—, la Generalitat ha fet. I ha fet coses importants per conductes que no sempre han estat ben bé els de les competències autonòmiques, però ha fet. I en parlar de competències he de dir encara una altra cosa. El Govern de la Generalitat surt de la base, potser una mica voluntarista —ho reconec— que, amb traspassos o sense, tot el que passa a Catalunya és competència de la Generalitat d'una manera o d'una altra, i

per això hem de mirar d'estar presents i actius arreu i en tot. És a dir, no ens hem de refugiar en l'expedient de dir que no tenim traspassos, o que no els tenim prou assumits encara, perquè les nostres facultats i possibilitats reals d'acció són, en alguns casos, si es fan les coses bé, més importants del que el text estricte podria determinar. Des del punt de vista del país crec que aquesta posició de l'Executiu és bona. Potser des del punt de vista de l'interès partidista del mateix Executiu pot tenir certs inconvenients, però des del punt de vista del país és bona.

De tota manera, malgrat molts problemes petits i grossos que entrebanquen el procés autonòmic i dels quals no ens quedava més remei que parlar, és cert que cada cop més i en més camps podem anar donant per superada l'etapa d'assumir i de fer funcionar amb normalitat molts traspassos i podem entrar en una fase d'innovació, de canvi, de propostes noves.

En tot cas, la meua voluntat és mirar d'evitar que la per desgràcia encara necessària actitud vigilant, pel que fa a l'àmbit competencial, no perjudiqui aquesta altra actitud, la d'actuar amb normalitat, la d'innovar, de promoure, de llançar noves iniciatives. Com ja he dit, aquesta ha estat sempre l'actitud del Govern de la Generalitat, però responent al desig —que entenc que ha de ser especialment intens en aquests moments— d'instaurar en la política catalana un sentit de normalitat i de vocació de futur, vull insistir-hi avui especialment. Per això, i malgrat que l'estat del tema autonòmic després de la sentència de la LOAPA m'obligarà a parlar amb una certa extensió després dels temes, diguem-ne, constituents, no vull fer-ne la part central del meu discurs, ni tampoc no em vull centrar en l'enumeració, en el fet de desgranar l'obra feta, entre altres coses perquè, a hores d'ara, no solament les senyores i els senyors Diputats sinó el país, en general, és molt més conscient del que la Generalitat fa. L'obra de la Generalitat en temes com carreteres, biblioteques, places escolars, albergs de joventut, promoció de turisme, centres d'assistència primària, ajuts als disminuïts, escoles d'agricultura, tarificació social dels transports urbans per a les persones grans, reforma d'estructures comercials, suport a les fires, avals a les empreses, etcètera. Tot això comença —ho repeteixo— a ser conegut i valorat per l'opinió pública.

També és clar que aquesta obra es duu a terme sense discriminacions polítiques. Per tant, no els vull cansar inútilment; si de cas demà podem entrar en més precisions en el curs del debat. De moment, per tant, avui, els vull parlar de dues grans àrees, amb un criteri de política d'objectius, de dos grans blocs que són elements bàsics de la política del Govern de la Generalitat, de la que ha fet i de la que pensa fer: la política de modernització i d'innovació, i la política de benestar social. De fet, els dos eixos sobre els quals es va basar la presentació dels Pressupostos de la Generalitat, ara fa tres mesos, pel Conseller Culler.

La crisi econòmica, era lògic que afectés Catalunya amb especial gravetat. És una crisi bàsicament industrial i que, per tant, repercuteix més negativament en els països industrials, sobretot si, en aquests països, hi tenen pes els sectors tradicionals, que no vol dir els sectors obsolets, que no vol dir els sectors decadents, sinó els sectors que, de fet, ja arrenquen de fa anys, alguns d'ells fins i tot de l'època de la primera revolució industrial. Per tant, no és d'estranyar que Bèlgica, Anglaterra,

el nord de França, països com aquests hagin estat especialment tocats i que ho haguem estat nosaltres. Amb tot, jo m'inclino a creure que Catalunya ha resistit la crisi, que ha resistit la crisi, que ha passat el pitjor, que el seu teixit industrial i la seva base econòmica no han quedat destruïts, m'inclino a creure-ho, si bé obligat és reconèixer que potser és d'hora per a afirmar-ho perquè la crisi no ha acabat. No ha acabat la crisi, no ha acabat l'erosió empresarial, no ha acabat l'atur; sobretot, no ha acabat l'atur.

Potser jo valoro —jo valoro massa, potser— el fet que, segons el meu parer, les empreses són a hores d'ara en millors condicions per a resistir que fa un temps; jo crec que hi estan. També valoro el canvi de mentalitat que s'ha operat en la societat i que ha arribat als nivells més alts de responsabilitat política i social. Les preses de posició del President del Govern, del Ministre d'Economia, de tot el Govern Socialista en són una prova. És a dir, l'època aquella en què ningú no gosava parlar de competitivitat, en què ningú no gosava dir que la base de l'economia és que les empreses vagin bé, en què ningú no gosava dir que sense aturar la inflació no hi pot haver represa, que sense beneficis no hi ha inversió, que sense inversió no hi ha llocs de treball, aquesta època ja ha passat a la història.

Per a ser ben verídica —s'ha de ser sempre verídica—, he de dir que sí que hi havia alguns sectors que gosaven dir aquestes coses, també aleshores, quan això era tan reprovable. A Catalunya, concretament, el Govern de la Generalitat ho ha dit des del primer dia. Però, ara, això ho diu tothom, i és bo que ho digui tothom, perquè la cura de realisme era i és la primera condició d'una recuperació, malgrat tot, difícil. Potser jo també valoro massa altres coses; per exemple, la creixent presència d'empresaris estrangers que estan venint a Catalunya a invertir; s'ha notat una inflexió positiva en els darrers mesos. Tot això, jo potser ho valoro massa, però no deixen de ser uns fets i uns fets positius. En canvi —i és aquí on volia anar—, ni forçant les interpretacions podem preveure una millora substancial a curt termini de l'atur. Per tant, parlar de l'atur és tocar la ferida autèntica, el moll de l'os. Preguntar-se per què hi ha atur i per què —com es diu en el document que el Govern central acaba de trametre sobre el Pla Quadriennal—, per què encara n'hi haurà durant uns anys —com diu aquest document—, preguntar-se això és una de les millors maneres d'entrar en el cor de la problemàtica actual de la nostra societat, no solament en el drama més important, sinó en el cor de la nostra problemàtica. Ens permet de fer una anàlisi especialment exacta. I com més aviat admetem que l'actual atur no és conjuntural, més aviat també començarem a entrar pel camí de la recuperació i, a més, també, estarem en condicions de donar millor atenció als aturats.

Ara fa un any, el Partit Socialista va prometre vuit-cents mil llocs de treball a crear entre 1983 i 1986. És una promesa que es podria haver estalviat, perquè era innecessària, perquè era irreal i perquè, tard o d'hora, afectarà la seva credibilitat. Però, això, no ho dic en pla polèmic, sinó que ho dic com una saludable crida al necessari i imprescindible realisme. L'actitud progressista, avui i sempre, l'actitud progressista és dir la veritat; la progressista i l'ètica. I la veritat és que, ara com ara, no solament no es guanyen llocs de treball, sinó que encara en perdem, i que això no depèn d'aquest Govern, ni de l'altre, ni

del de més enllà; depèn de la realitat objectiva que tenim aquí i arreu. I, si no, llegeixin els informes de l'OCDE, els informes del nostre Ministeri actual d'Economia de Madrid, d'aquí i d'arreu. No solament no es guanyen llocs de treball, sinó que encara en perdem. I la veritat és que, per als joves, trobar la primera feina resulta desesperantment difícil.

I la veritat és, també, que en un primer moment —ho repeteixo, en un primer moment— la modernització, l'increment de productivitat, la viabilitat de moltes empreses significa menys llocs de treball, no més. Però també significa —i això és un factor d'esperança— que podrem produir els productes i els serveis necessaris amb menys hores de treball productiu. Tard o d'hora, això significarà rendes més altes. Si, a això, hi afegim la demanda de serveis socials i la vocació dels poders públics i, en general, de la societat per a donar resposta a aquesta demanda de serveis socials, veurem que durant els propers anys assistirem a la creació de més i millors serveis culturals, assistencials i esportius, recreatius, de sanitat, d'ensenyament, de turisme, etcètera. Això crearà nous llocs de treball, nous quantitativament parlant i nous per la seva naturalesa. De fet, ja se n'estan creant. I també augmentaran durant els propers anys, en forma molt notable, tota una sèrie d'activitats no susceptibles de mecanització o de robotització, o que simplement no poden ser fetes en sèrie. De fet, tot això s'inscriu en un formidable procés de transformació econòmica, social i cultural, i el nostre país i la nostra situació i, aquest debat d'avui, l'hem de ficar dintre aquest procés.

Hem de ser conscients de la naturalesa, de l'envergadura d'aquesta transformació, i també del progrés que, al capdavant, tot això pot comportar. I, només si ho fem així, podrem actuar eficaçment. I és en aquest procés, és dintre d'aquest procés de transformació, i és davant d'aquesta doble perspectiva de crisi i d'atur, i és tenint en compte l'especial caràcter d'aquesta crisi en un país industrial i desenvolupat com el nostre que la política del Govern de la Generalitat ha de perseguir, com he dit fa un moment, dos objectius molt principals: la modernització i la innovació, sense les quals perdrem el tren del desenvolupament de la riquesa i del progrés, i el benestar social. El benestar social concebut de manera que no solament tingui en compte les infraestructures i els serveis socials que corresponen a una societat desenvolupada, sinó que tingui en compte la situació dels qui la crisi i l'esforç de superació de la crisi expulsa cap a la desocupació —aquest és el drama—, que tingui en compte la gent que la crisi i l'esforç per a superar la crisi expulsa cap a la desocupació.

Comencem per la modernització i la innovació de la nostra societat. Pel que en aquest camp estem fent i pel que ens proposem fer. Ho dividiré en tres grans camps: el de l'activitat econòmica pròpiament dita, el de la formació i de la cultura i l'Administració. Suposo que vostès són molt conscients que un debat així, afortunadament per a vostès, un discurs així no pot ser exhaustiu i que, per tant, hi haurà moltes coses que es quedaran en el tinter, que donaran lloc que vostès demà m'ho puguin recordar o m'ho puguin recriminar, però, d'altra banda, crec que no pot ser. Seria un discurs tan llarg que... A més, suposo que el fet d'haver posat el debat a dos quarts de dotze ja és una petita, prudent indicació a l'orador perquè no s'allargui més del compte.

Bé, en el camp de l'activitat econòmica pròpiament dita, les

principals línies d'acció han estat —i han de continuar essent— les següents.

Primera. L'ajut a la indústria a través de tota una sèrie de mecanismes, un d'ells la CARIC, ja coneguda per vostès; els avals que fa, l'assessorament que dóna a centenars d'empreses, a sectors i a subsectors sencers, els ajuts concrets, tècnics i financers, a part els avals que sovint li pot oferir.

D'altra banda, tota l'actitud del Govern de la Generalitat respecte a un tema cabdal per a Catalunya, que és que, des del 1980, el Govern de la Generalitat ha jugat a fons la carta de la reconversió industrial, i celebra que, tant de vegades a través del Ministeri com a través d'iniciatives més pròpies, hagi pogut incidir positivament en centenars d'empreses i, indirectament, probablement, en algun miler.

He de dir, pel que fa concretament als plans de reconversió del Govern central, que la Generalitat hi ha tingut una important i positiva participació fins fa deu mesos, moment en què s'ha produït, d'una banda, un cert frenatge en general; és a dir, en general, la política de reconversió ha quedat pendent d'una redefinició que no acaba de fer-se, i, d'altra banda, també ha passat que hi ha hagut un cert intent de deixar-nos més al marge de com estàvem abans, en contra del que diu l'article 12 de l'Estatut. De tota manera, he de dir que confiem que tant una cosa com l'altra es resoldran bé; no voldria, en aquest moment, dramatitzar.

D'altra banda, la Generalitat ha estat donant suport i estímuls sempre a totes les iniciatives tendents a introduir més disseny, més bon disseny, més recerca, més tecnologia en els nostres productes industrials. En això juga un paper fonamental el CIDEM —fonamental—, però també hi ha altres col·laboracions, a través de la CIRIT, d'escoles de disseny, del CDTI, dels instituts estrangers de tecnologia. En aquest moment, la Generalitat mira d'incrementar tant com pugui els seus contactes, les seves vinculacions, les seves col·laboracions, fins i tot creant alguna cosa, signant en alguns casos, aquí, amb aquests laboratoris, amb aquests; per exemple, societats de vigilància tecnològica, alemanys, japonesos, americans. Tot això al servei, evidentment, del nostre empresariat, de les nostres empreses; en darrer terme, de la nostra economia.

D'altra banda, l'estímul a la innovació ja té ara, també, un component financer; és a dir, ja podem ajudar a reduir costos financers a les empreses que prenen iniciatives innovadores. I en aquesta mateixa línia cal situar els nombrosos convenis de col·laboració de la Generalitat amb les universitats, amb les escoles tècniques; cal situar llibres blancs ja elaborats o en curs d'elaboració, electrònica-informàtica, alimentació avançada, biotecnologia, comerç exterior, turisme i alguns més. I d'un d'aquests llibres blancs vull fer especial esment, que és el *Llibre blanc de l'energia*, perquè ha desencadenat tota un acció d'assessorament sobre estalvi energètic en les empreses, que està essent molt agraït per les empreses —vol dir que és eficaç—, i tota una sèrie d'operacions pilot d'estalvi, o bé una molt important i molt prometedora de cogeneració de l'energia, o bé tota una sèrie d'operacions ja concretes —en les quals ja es comencen a posar els totxos, per entendre'ns—, tota una sèrie d'operacions ja concretes amb energies alternatives. Això, pel que fa a la indústria.

Pel que fa a l'agricultura, he de dir que aquí, a Catalunya —i

en molts indrets, en molts llocs, en molts països—, les possibilitats de l'agricultura de ser un element molt important, no solament de creació de riquesa, sinó també d'innovació, de modernitat, han estat fins fa poc menystingudes. Avui el camp ja no és el reducte, podríem dir-ne, de la tradició en el sentit pejoratiu de la paraula, tècnicament parlant, sinó que justament té un gran potencial d'innovació i de modernitat, i, concretament a Catalunya, podem tenir un camp realment modern en pocs anys si continuem i si perfeccionem l'esforç iniciat per tots —per l'Administració pública, i, molt especialment, pels pagesos i per les organitzacions pageses— de millorament de les tècniques agrícoles i ramaderes, de sanejament sanitari, de cooperativisme agrari, d'organització comercial, d'ensenyament i de recerca, de qualitat dels productes, de comptabilitat agrària, etcètera. Alguns d'aquests conceptes fa deu anys eren desconeguts en el nostre camp; avui, en canvi, són ja molt vigents. Vull repetir-ho: hi ha possibilitats, hi ha molta disponibilitat humana de renovació, en gran part, de la nostra pagesia que, òbviament, cal aprofitar.

En el comerç s'ha iniciat una acció per aconseguir una millor comercialització dels nostres productes i, a més, més racionalitat de les nostres estructures comercials. Jo els vull dir que és bo, que és gratificant i refrigerant sentir-se dir de ministres de Madrid, actuals —actuals ministres de Madrid—, però també de representants de grans organitzacions corporatives del comerç de l'estranger que l'anomenada Llei de Rebaixes és objecte d'estudi i digna d'elogi en els ambients internacionals. I, d'una manera o d'una altra, és evident que aquesta Llei, a nivell català, a nivell general, en els seus principis bàsics haurà d'anar endavant.

D'altra banda, el Govern de la Generalitat està fermament decidit a col·laborar en el foment de les fires, de totes, perquè totes, en el seu nivell, en el seu àmbit, juguen un paper positiu, però, òbviament, d'una manera especial, de les que són ja institucions finals constituïdes, com són les de Barcelona i de Lleida, i també les de Reus i de Manresa.

Hi ha un quart punt, que és que cal millorar els serveis dedicats a donar suport a les activitats econòmiques més directament productives. L'exemple que abans he esmentat, d'aquestes organitzacions de servei tecnològic és il·lustratiu del que cal fer en aquest sentit. Les TÜV alemanyes, per exemple, que és amb les que tenim més contacte i amb les que ja comencem a fer algunes coses aquí, inspirats i orientats per ells —TÜV vol dir exactament societats de vigilància tecnològica—; o bé, per exemple, els centres d'investigació i de desenvolupament agraris, que constitueixen un fet prou singular dintre el conjunt de l'agricultura espanyola que estem fent a Catalunya; o bé els assessoraments ja esmentats sobre l'estalvi energètic; o bé el mateix CIDEM. De tota manera, en això encara hi ha a fer, però s'ha començat.

I, en aquest mateix capítol de modernització en el camp econòmic cal incloure el gran impuls que s'està donant al millorament de les comunicacions, en allò que de la Generalitat depèn, naturalment: carreteres, ports, ferrocarrils, etcètera. Durant els darrers dos anys i mig s'hi han invertit 34.374 milions, i el millorament afecta tot l'àmbit del transport i de les comunicacions, tot l'àmbit, des del Metro de Barcelona —en el qual la despesa ha estat de prop de 6.000 milions de pessetes—, fins a les carreteres del Solsonès, per entendre'ns.

Em deia no fa gaire el president d'una multinacional japonesa que el que l'havia mogut a instal·lar-se a Catalunya era la infraestructura de comunicacions, que considera prou bona, sobretot a nivell espanyol, a part el clima receptiu que deia ell que havia trobat a casa nostra. Dic això per subratllar la decisió d'importància —en aquest moment de modernització, de canvi, de transformació en el nostre país— que té que donem una molt gran importància al tema de les comunicacions.

En el camp de la formació i de la cultura —sempre, ho repetixo, en aquest gran bloc de modernització i d'innovació—, les actuacions iniciades i que ara seran reforçades són les següents:

Primer: la gradual i encara no completa eliminació dels dèficits en places escolars. En quatre anys s'hauran construït a Catalunya cent mil noves places escolars públiques. Però des de l'any passat hem introduït un canvi en la nostra política escolar, en el sentit de dedicar una part creixent a millorar la qualitat de l'ensenyament. Es comença a posar l'accent en la creació de centres de recursos. S'ha iniciat la introducció del vídeo i de la informatització a les escoles —no dic de l'ensenyament de la informàtica, sinó de la informatització de l'ensenyament—, i, a partir d'ara, entenem que cal dedicar més atenció i més cabals a dotar les escoles de laboratoris, de gimnasos, de tallers de pre-tecnologia, de biblioteques.

No tenim només un problema quantitatiu en l'ensenyament, i no ens hem de deixar ofuscar, de vegades, en aquest sentit —tots ens deixem ofuscar una mica i només valorem el totxo posat—; no tenim només un problema quantitatiu en l'ensenyament. Hi tenim també un problema de qualitat, el qual en una política de modernització d'un país necessàriament s'ha d'enfrontar. Necessitem escoles, però, a més, escoles bones.

Segon punt —també en l'ensenyament—: formació professional. Durant els darrers tres anys s'ha fet un esforç d'inversió —insuficient encara, però notable—, s'han començat a introduir canvis en alguns dels seus ensenyaments, que darrerament ja no s'adaptaven a la demanda d'una societat canviant. Però, tot plegat, no és suficient encara, i és propòsit de la Generalitat de reforçar la seva acció en aquest sentit. S'han iniciat també actuacions tendents a superar la insuficient valoració que la societat ha estat fent de la formació professional —per exemple, la creació de centres mixtos BUP-Formació professional—, i seguirem per aquest camí. Per altres motius, diguem-ne socials, de justícia, de promoció, però també perquè la bona formació professional dels joves i el constant reciclatge posterior és una condició indispensable de modernització, de progrés i d'innovació en una societat.

He de dir també que, la formació professional, no la podem veure ja, o no la veu la Generalitat, en el seu sentit clàssic, els seus ensenyaments clàssics —necessaris, evidentment, també avui—, sinó ja desbordant sobre el camp comercial, turístic, publicitari, informàtic, hoteler, etcètera, i, a més, donant una gran importància, pel que abans he dit, a la formació professional agrícola i ramadera. He parlat de la modernització i de la innovació que hi ha d'haver en el nostre camp; doncs, bé, durant els darrers dotze mesos hem iniciat la construcció de set escoles de formació professional agrària —formació professional agrària— més que no n'hi havia fins ara a Catalunya.

Tercer punt, la cultura. La política de la Conselleria de Cul-

tura d'anar completant la infraestructura cultural catalana —biblioteques, teatres, museus, escoles de música, estímuls dels grups culturals de tota mena—... (*rialles*). Deia que aquesta política de la Conselleria de Cultura no respon només a una necessitat cultural en el sentit més estricte del mot, sinó també a una genèrica política de difusió i d'elevació culturals, perquè elevar el nivell cultural és també un element imprescindible de modernització, és un estímul i una preparació del terreny per a la innovació i prepara al conjunt de la ciutadania per a la gran transformació tècnica i cultural que s'imposa. I el mateix val en el terreny científic i tecnològic. S'ha produït una inflexió, aquí i a nivell de l'Estat, positiva, molt insuficient però positiva, i sembla que creixent. S'ha produït una inflexió en la tradicional manca d'atenció dels poders públics envers la recerca. Quan ens siguin traspassades les competències de recerca podrem reforçar aquesta línia d'acció que també, evidentment, és bàsica per al nostre propòsit d'estimular la modernització i la innovació.

Un altre punt al qual la Generalitat dona i donarà atenció: entenem que cal impulsar la societat catalana cap a una creixent obertura a l'exterior en tots els sentits. Potser no cal parlar-ne tant ni fer-ne objecte de crítiques, de tot això, i fer-ho. Obertura en els sentits, en el camp econòmic, en el camp cultural, en el camp d'incorporació als corrents innovadors que hi pugui haver on sigui. La política de presentació de Catalunya fora de casa nostra i la política d'obrir Catalunya a les influències exteriors responen a la consciència que tenim que nosaltres sols no podrem treure plenament profit de les nostres capacitats.

Quedarem per sota del sostre que ens exigeix l'època moderna, ens cal l'empelt de coses que vénen de fora —la meua, i de la Generalitat—, però, en aquest cas, gairebé diria la meua personal recomanació constant que alguns de vostès potser m'hauran sentit dir algun cop: que els infants catalans no en tenen prou de saber català i castellà, sinó que, com a mínim, han de saber una altra llengua universal, respon a això mateix. Aquesta voluntat que la nostra gent es pugui passejar pel món, tant com sigui possible, com a casa seva; perquè, en darrer terme, el món és casa nostra, i també respon a la política de lligar Catalunya en el terreny tècnic —i citava abans exemples—, però també en el terreny cultural, en tots els ordres amb institucions i països, sobretot d'Europa, però també d'Amèrica. Sense aquesta obertura al món no tindrem ni modernitat ni innovació.

Finalment, un últim punt és expressar la voluntat de la Generalitat de reforçar —ho hem dit moltes vegades— les entitats intermèdies que hi ha al país. Una part molt importat de la força que Catalunya ha tingut i té li ve del fet que és un país viu, i és un país viu en el sentit que té una gran densitat social, una gran densitat associativa. És a dir, és un país en el qual, afortunadament, tenim molta gent que no només en el terreny econòmic, sinó en el terreny cultural, en tots els terrenys, és capaç de prendre la iniciativa ella, sense esperar que els ho digui el *Butlletí Oficial de l'Estat* o el *Diari Oficial de la Generalitat*. I això ho fa a través de les entitats. Allò que hem dit tantes vegades: la societat no es canvia per decret, o, almenys no es canvia sobretot i només per decret. Es canvia en el grau que la pròpia societat és capaç de generar un moviment de transformació. I això passa pels homes i passa per les entitats

intermèdies que actuen lliurement.

I aquí hauriem de vigilar molt tots, però; els uns per ideologia, els altres perquè, a vegades, fins i tot sense voler, es podria incidir en camps que hem de respectar, perquè, ficant-nos-hi, no guanyem poder, fem perdre potencialitat a Catalunya.

Reforçament, per tant, de les entitats intermèdies.

Finalment, i entrant en el tercer punt que els he dit, en el camp de l'Administració vull subratllar dues coses: el primer, és el bon funcionament —relativament parlant— de l'Administració pública catalana. Dic «relativament parlant», perquè la nostra Administració pública ens ve bàsicament de Madrid, i ningú no ha dit fins ara que l'Administració pública espanyola fos un model de bon funcionament. Per tant, que no se'ns demani un miracle que abans no havia fet ningú, que ara no fa ningú, ni a Madrid, ni en altres àrees de poder. Ningú.

Però una mica de miracle sí que hi ha estat, perquè ens han traspasat 65.000 —més, però en un moment determinat, d'una sola glopada, 65.000— funcionaris, i el funcionament de l'Administració no solament no se n'ha ressentit, cosa que hauria estat comprensible i que molts havíem vaticinat, sinó que en molts camps ha millorat. I és que també aquí s'han pres mesures, discretes, però serioses. I aquí les Mesures Urgents sobre la Funció Pública —Llei aprovada per aquest Parlament—, que va establir la plantilla i la classificació dels llocs de treball dels serveis transferits, així com la classificació i règim jurídic dels funcionaris eventuais.

S'han elaborat les plantilles orgàniques de tots els llocs de treball de la Generalitat, i això és excepcional, senyores i senyors Diputats, això és excepcional. Hi ha molt poques Administracions públiques que ho tinguin.

S'ha redactat el règim disciplinari per al personal contractat i s'ha iniciat, d'acord amb les organitzacions sindicals, el procés —que és molt difícil en el cas de la Generalitat per la raó que ja saben de l'heterogeneïtat dels seus funcionaris— d'homogeneïtzació de la funció pública de la Generalitat. I pel gener del 84 tots els funcionaris de la Generalitat s'hi podran acollir, es podran acollir a les disposicions d'homogeneïtzació.

Amb tot, hem de fer més perquè aquest és un altre punt clau per a la modernització d'un país.

Hi ha un segon punt que la voluntat de la Generalitat de millorar l'Administració també ha pogut aplicar i que jo he triat perquè em sembla especialment significatiu d'una mentalitat, d'una mentalitat moderna. Em refereixo a la informatització dels jutjats, que no es fa enlloc més que aquí —a Espanya, vull dir—; perquè quan parlem de racionalitzar i modernitzar ens podem oblidar que un dels sectors que ens posa més de manifest si un país funciona o no funciona és justament el de l'Administració de Justícia, de la qual, normalment, no ens recordem gaire. I, gràcies a una iniciativa d'aquestes que dèiem, que neix del teixit social del poble català, d'aquestes de les quals, afortunadament, tantes hi ha a Catalunya, però que la Generalitat ha pogut ajudar substancialment i decisivament, gràcies a això Catalunya figura avui al davant del procés de modernització de l'Administració de Justícia a Espanya.

Això que estem al davant del procés de modernització, ho podem dir de moltes coses sense cap mena de fatuïtat. Durant aquests tres anys Catalunya ha iniciat actuacions per mèrit, moltes vegades, de la pròpia societat, o ha pres disposicions

legals que en el conjunt d'Espanya ens situen clarament en una línia de progrés i d'avançada: aquesta de la informatització dels jutjats n'és una; la introducció del vídeo, de la informàtica i de la informatització a les escoles; la introducció d'ensenyaments nous i més adaptats als temps moderns en la formació professional; la renovació de les pràctiques comercials; l'ordenació jurídica del cooperativisme, tal com s'ha fet amb la Llei aprovada fa unes mesos; l'esforç de difusió cultural, molt gran, i també la difusió esportiva, més gran encara, potser, tant escolar com general, en direcció al que es fa als països més desenvolupats d'Europa; el planejament urbanístic, que ja va iniciar —sempre m'agrada molt de reconèixer els mèrits— la Generalitat provisional; el planejament urbanístic que, a Catalunya, en aquests moments, ha permès que més del 50% del territori i el 89% de la població tingui planejament urbanístic; l'acreditació d'hospitals; les campanyes d'educació sanitària, i tantes i tantes altres coses.

Entengui's bé; estic parlant, en general, de posicions avançades i renovadores dintre d'Espanya, i ho faig sense cofoisme perquè el nostre model en això no és Espanya, no és Espanya. El nostre model són els països més desenvolupats d'Europa, als quals ens estem acostant, però n'estem lluny encara; per tant, lluny de nosaltres el cofoisme. En tot cas, el que sí que puc dir, i és una experiència molt gratificant, és que cal estar a la Generalitat i veure la quantitat de visites i de consultes que ens vénen d'arreu d'Espanya, sobretot de les Comunitats Autònomes, però també algunes de l'Administració central i, a voltes, de països estrangers, per a comprendre que hem iniciat, en diversos camps, un procés clar de modernització.

Per acabar aquest bloc del meu discurs vull expressar la meva convicció que Catalunya és capaç de dur a terme aquesta modernització i aquesta innovació. Ja he dit que en el terreny industrial hi torna a haver un interès creixent dels inversors estrangers; això és bo pel que representa d'aportació, però també ho és pel que representa de símptoma; és a dir, vol dir que els grans centres de decisió dels grans països industrials, des de la fredor de les seves anàlisis, creuen en el nostre país. Però vull dir que també la indústria autòctona té unes possibilitats grans, que hi ha moltes indústries catalanes que, soles o bé simplement ajudades per societats de fora, però sense pèrdua del seu caràcter autònom, poden ser molt pròsperes i molt progressives.

Escrivia fa poc un destacat economista català, el professor Muns, que les característiques de la indústria catalana no han de ser interpretades com una invitació deixada a segon terme perquè només es creu en les grans màquines, o les grans empreses, o amb les immenses cadenes de producció; «aquest —diu el professor Muns— no és l'únic camí.» I, de fet, quan jo, alguns cops, els he parlat d'una indústria intersticial, que no és —deia— ni marginal ni insignificant, sinó que simplement ocupa posicions i activitats on les empreses gegantines se'ls fa difícil d'actuar, em referia a allò que el professor Muns diu. Aquest tipus d'indústria pot tenir un pes molt gran en l'economia, pot representar un percentatge majoritari del producte industrial i, òbviament, de l'ocupació, però, tornem a allò de sempre, li cal ser versàtil, imaginatiu, productiu, innovador.

D'altra banda, tenim una agricultura i una ramaderia en camí de modernització i de rendiment creixent, i nosaltres,

sense renunciar gens ni mica a la nostra vocació industrial, hem de dedicar un interès cada cop més gran a aquesta agricultura, i no caure en l'error que hem comès durant els darrers trenta anys i que, de fet, hem comès tots els països industrials, que ha estat l'abandonament relatiu de l'agricultura. Nosaltres no tenim un territori fàcil, però estem demostrant, en les comarques de Lleida, al Maresme, en tota la ramaderia, en les indústries agropecuàries, en el delta de l'Ebre o en la producció de fruita seca, que som capaços de tenir una agricultura i una ramaderia progressives.

Tenim, també, un turisme de primeríssima fila, que si alguna confirmació havia de tenir, en el terme ampli del mot —una gran indústria d'aquelles que és capaç de resistir la crisi i crear llocs de treball quan hi ha crisi— ha estat precisament durant aquests anys. Tenim un turisme de primeríssima fila que s'ha consolidat més, que va a més, i que hi seguirà anant si l'empresa privada i la Generalitat continuen treballant com ara ho han estat fent, i ho han fet bé.

Tenim un sector de serveis bastant considerable pel que fa al suport de l'activitat empresarial, si bé encara insuficient —a part el turisme—, però és un sector que podem potenciar, i que hem de potenciar com hem de potenciar el turisme, l'agricultura, per una raó molt simple; ja els ho he dit abans: no es podrà fer la reabsorció de l'atur tenint la indústria com a primer motor.

De tot això que he dit, en trec la conclusió que Catalunya disposa dels elements necessaris per a la seva recuperació. Nosaltres hem de ser conscients dels nostres problemes, però tampoc no hem d'ignorar les nostres bones cartes, que són grans; no hem de renunciar als nostres motius d'esperança, que n'hi ha. Enumerem-los.

Infraestructura important: transport, comunicacions, serveis de suport a l'activitat econòmica...

Segon: base econòmica bastant diversificada. El predomini industrial no és absolut, i, a més, percentualment recula en benefici del turisme, de l'agricultura, dels serveis, i fins i tot la mateixa indústria, com a conjunt, és diversificada.

Tercer: un bon nivell cultural.

Quart: una gran densitat social i associativa, una gran riquesa de base, una gran riquesa d'iniciativa.

Cinquè: una capacitat important d'innovació i d'obertura al món.

I, sisè: una almenys fins ara comprovada —de vegades sembla que pugui estar en crisi, i això seria dolent— vocació empresarial.

Un altre gran eix de la política que ha fet el Consell Executiu —i que pensa continuar fent, amb més força encara, d'ara endavant— és el foment del benestar social.

L'altre bloc del qual els he de parlar és el del benestar social. Ja els he dit que no els parlaria gaire del passat: els fets parlen; només un petit recordatori: 100.000 noves places escolars públiques en quatre anys, amb una inversió de 9.994 milions entre el 80 i la primera del 83; 47 noves biblioteques, també en quatre anys, i 18 d'itinerants; 7 nous centres d'assistència primària —i, tant o més important, inici d'un canvi substancial en la manera de dur a terme l'assistència primària—; 34.374 milions en obres públiques —18.700 en carreteres, 10.000 en transports, 5.600 en el Metro de Barcelona, a part ports, habitatges, remodelatges, etcètera... S'han doblat les subvencions

als centres de disminuïts físics, psíquics i sensorials; 5.314 milions invertits entre el 81 i el 83 en instal·lacions esportives; creació de 1.200 escoles de formació esportiva que afecten 130.000 nens; creació de 92 unitats de serveis socials de base per als ajuntaments —és a dir, al servei dels ajuntaments—; tarificació social en els transports públics, etcètera. No m'allargo, no els vull cansar amb la meua prolixitat.

Els parlaré només d'uns quants grans sectors humans ara i d'unes quantes grans àrees —i també en això hauré de sacrificar el detall—, més pensant en el futur que no pas en el que s'ha fet.

Primera àrea en aquest capítol de benestar social: els malalts, la tercera edat i, en general, els qui no es valen per ells mateixos. Podríem dir moltes coses; només n'esmentaré tres: la lluita contra la droga, el millorament de l'assistència primària, resoldre la manca d'equipaments i de recursos al servei dels sectors més marginats —tercera edat, disminuïts físics, psíquics i sensorials—; només un breu comentari sobre dos d'aquests punts. Si volem millorar l'assistència primària, que és el punt més mal atès de la nostra sanitat, ens cal construir uns 90 nous centres d'assistència primària —90; és molt, requereix temps. Amb tot, 44 ja es troben ara en fase de projecte o de construcció. En construcció, ja ho he dit abans, 7; 44 es troben en fase de projecte o de construcció, però això no ho és tot, perquè el que cal és el mateix que deïem de les escoles: no traurem res de tota una pila de dispensaris, d'ambulatoris, de centres d'assistència primària, si els malalts continuen essent atesos mig minut. Cal que aquests centres funcionin en un règim similar al dels hospitals, amb sis hores de prestació de servei pels metges, en comptes de dues —ja s'adonen de l'encariment que això significa—, però això permetrà fer autènticament una assistència mèdica, permetrà d'introduir l'ús de la història clínica i la visita en hores convingudes. És un procés llarg —ho torno a dir—, però el Departament de Sanitat l'ha iniciat i l'ha introduït amb èxit, ja, en tres centres d'assistència primària i, abans de l'estiu, funcionarà en vuit o nou més.

El segon comentari que vull fer, molt per sobre, és per a subratllar que, si bé a hores d'ara ja tenim prou llits per a malalts aguts, no en tenim, en canvi —una mica mal distribuïts, potser, però tenim prou llits per a malalts aguts— per a malalts crònics, ni tampoc no tenim prou equipaments per a atendre els vells, especialment els vells malalts o incapacitats, que són els grans abandonats, els grans oblidats, normalment, de les nostres societats modernes. En aquestes dues direccions es treballa. Per exemple, es construeixen cinc residències assistides —quatre començaran molt properament—; d'altra banda, el pla de construcció de centres per a disminuïts profunds, que és un dels nostres grans dèficits —un altre dels nostres grans dèficits—, serà especialment pres en consideració en el pressupost del 84.

Segon punt: la formació dels infants i dels joves. N'hem parlat prou; ara, només tres punts que són prioritaris en l'acció del Consell Executiu: la formació professional —hi insisteixo, des d'un altre angle—, els ensenyaments especials, la renovació pedagògica —hi torno a insistir, des d'un altre angle.

La formació professional té un contingut econòmic —ja ho he dit— però també té una dimensió social, dóna possibilitats de promoció personal, de treball, als joves, la possibilitat de guanyar-se la vida. Per aquests dos motius, l'econòmic i el

social, la formació professional gaudeix, a partir d'ara, de prioritat en la inversió de nous equipaments i de noves dotacions. Es procedeix a normalitzar la formació professional no reglada, a intensificar la pràctica en les empreses dels alumnes del segon cicle de la professional reglada; s'ha començat a crear aquell nou model —ja ho he dit— de centre de caràcter mixt, que tots els pedagogs i que la realitat social reclamaven des de feia temps.

Pel que fa als ensenyaments especials, es va a doblar el nombre d'equips multiprofessionals existent, continuant una política ja iniciada l'any 1982, i a crear noves aules en els centres escolars.

Finalment, som conscients que, a hores d'ara, per a un millor ensenyament, tant o més important com millorar les instal·lacions educatives, és millorar el nivell professional i els recursos dels mestres. Per això es faran més centres de recursos, es farà més formació permanent de mestres i professors, s'alliberaran els directors de centres d'obligacions administratives —que en solen tenir moltes que els engavanyen en l'execució de la tasca que els hauria de ser pròpia, etcètera. Aquest és un tema sobre el qual l'atenció de la Generalitat ja ha estat molt manifesta, com ja he comentat abans, i sobre el qual, per tant, no insisteixo.

Tercer punt en aquesta línia del benestar social: té per objecte els qui estan geogràficament aïllats. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha desplegat un gran esforç per a superar una realitat derivada del propi desequilibri territorial de Catalunya, una mica, també, de la seva orografia, per a superar, també, l'aïllament que comporta una minva objectiva de les possibilitats de les comarques —d'algunes comarques— i de la gent que hi viu.

Aquest esforç s'ha concretat en diversos àmbits, el més rellevant dels quals ha estat el de les comunicacions, i he de dir —i ho dic amb molta satisfacció— que en aquest sentit s'està produint un canvi psicològic important, que és que moltes comarques han millorat les seves comunicacions, o les estan millorant, o estan veient que es milloren, i això fa que totes, fins i tot aquelles en les quals encara no han millorat, creguin que el problema del seu aïllament és en vies de solució.

Una obra, per exemple, que no és de la Generalitat, però a la qual la Generalitat ha ajudat d'una manera molt decisiva, com el túnel del Cadí, ha introduït tot un horitzó d'esperança en moltes comarques en les quals el túnel del Cadí no desemboca directament, però que s'adonen que va seriosament, que, a l'aïllament de determinades comarques, s'hi vol posar fi. I realment s'hi vol posar.

S'ha treballat —i es treballarà, sobretot en aquest sentit—, també, en el millorament del medi rural: escoles unitàries, telèfons, camins, sanitat, sanejament i programes d'aprofitament de recursos hidrològics, plans sanitaris —recordin ALTEBRAT, Vall d'Aran, etcètera—; es treballa en la descentralització de centres de formació professional, dels clàssics, i, sobretot, a mirar d'instal·lar-hi els nous, per exemple, per a ajudants d'obres públiques i sobrestants, comerç, hotelaria, etcètera. Es treballa —vostès, el Parlament de Catalunya ho sap prou bé— en la creació de nous instruments administratius i jurídics —la Llei d'Alta Muntanya, que hi jugarà un paper important, alguna altra Llei que convindria activar: la d'Organització Territorial, i, com a annex d'aquesta, de la Vall

d'Aran—; hi ha en marxa el pla especial de reconstrucció i d'actuació econòmica que es va fer amb motiu de les inundacions, però que s'ha cregut oportú, després, de mantenir; hi ha també en marxa una tasca de creació d'infraestructura cultural bàsica: biblioteques, arxius, museus, i de descentralització en general de l'activitat cultural.

Bé, ja que parlem dels geogràficament aïllats, dels qui viuen en zones de densitat humana molt feble, hem de parlar també —és obligat, i així ha de ser— dels qui viuen en aglomeracions de gran densitat i amb infraestructura insuficient. I, aquí, de vegades, amb poca densitat social, aquella densitat que dèiem que s'està tot just formant. Calen uns anys; és el tema, sobretot, de les zones industrials, especialment de l'àrea metropolitana de Barcelona, de bona part de la Regió I, però també d'altres àrees urbanes en què això es dona. Dotar aquestes zones d'infraestructura escolar i sanitària, de residències, etcètera... Tot això absorbeix una atenció preferent del Govern de la Generalitat. Hem dit molts cops que no tindrem país, que no hi haurà Catalunya, si no s'aconsegueix una incorporació d'aquestes àrees, sobretot dels sectors d'origen no català que en bona part hi viuen, a la consciència i al viure col·lectiu de Catalunya, i nosaltres no tindríem dret —aquest Parlament, aquest Govern, ningú de nosaltres, el país, la tradició del país— a reclamar aquesta incorporació, ni tampoc possibilitat d'aconseguir-ho, si les institucions catalanes no demostrassin una especial voluntat de servei a aquestes collectivitats.

I ens trobem ara, en alguns d'aquests sectors, amb un fet que crec que val la pena que considerem: fa deu anys —situem-nos a Llefià, situem-nos en un barri de l'Hospitalet, fa deu anys; a Llefià— els carrers no eren asfaltats; no hi havia escoles públiques; no hi havia més dispensari que el petit dispensari de la parròquia; no hi havia lloc per a fer esport; no hi havia transports que comuniquessin bé amb Badalona; no hi havia, òbviament, llibertat, ni política ni sindical, i, tanmateix, molta d'aquella gent estava més contenta que ara. Més contenta que ara, i, pensant que havia desembarcat en un país amb més possibilitats, amb més capacitat de tota mena per a incorporar-los. Perquè la gent tenia feina, i la gent pensava que, si perdia la feina, en tornaria a trobar l'endemà i que, si volia canviar, ell, de feina, en trobaria de millor. I que aquest any guanyaria cent, i l'any que ve cent deu, i l'any que ve cent vint, i que resoldria aquest petit problema domèstic, familiar —o gros, és igual, els seus problemes—, el resoldria. I que el seu noi, quan acabés els estudis, tindria feina.

I, ara, els carrers són asfaltats, per mèrit de tothom: de l'Ajuntament, de la Generalitat, de l'Administració central, els carrers són asfaltats. De quatre —a Llefià— aules escolars públiques de l'any 70, s'ha passat a més de cent, a més de cent. La sanitat està més ben atesa, els transports estan més ben atesos, hi ha més possibilitat de practicar esport, però no hi ha feina. Hi ha l'amenaça de no tenir-ne els qui en tenen; hi ha l'obsessió que, quan el noi ha acabat els estudis, què farà? I, aleshores, d'això, n'hem de ser molt i molt conscients; aquí hem de fer, en tots sentits, un immens esforç per tal de compensar allò que una mica gratuïtament teníem tots plegats i que ara no tenim, i ho hem de fer a través d'una política, en molt bona part, a través del benestar social i, en molt bona part, a través de la construcció d'una societat que s'ha d'esforçar més a ser acollidora perquè uns elements espontanis que

s'havien produït, d'acolliment, de bona imatge, avui no hi són.

Per tant, aquí, una especial atenció que la Generalitat ha tingut —i ho dic amb tanta rotunditat perquè sé que ho puc demostrar.

Un altre punt: l'atenció a les millors condicions físiques de les persones, de les persones; en darrer terme quin és l'objectiu de la política? Les persones. I, en aquest punt, bàsicament, estem treballant en tres línies experimentals: les accions contra la droga, també contra les anomenades drogues integrades, com el tabac —ja ho saben, ja ho saben que no tinc cendrers en el meu despatx..., no és gaire mèrit perquè jo no he fum mai—, la medicina preventiva, la difusió dels coneixements higiènic-sanitaris bàsics, la formació sobre la nutrició, etcètera; les lleis que s'han fet —Llei d'higiene pública i promoció de la salut—, el Projecte de Llei sobre protecció de l'ambient atmosfèric, etcètera, i l'esport. La Generalitat entén que ha de donar una gran importància a l'esport i per això va dotar tots els indrets de Catalunya —ja els n'he parlat— amb més de 5.000 milions de pessetes en dos anys i mig, va dotar tots els indrets de Catalunya d'infraestructura esportiva perquè la condició necessària, naturalment, per a difondre l'esport és que es pugui practicar; està millorant la pràctica esportiva escolar tant en termes qualitatius com quantitius; incrementa les possibilitats de preparació de personal docent qualificat, sobretot a través de l'INEF.

Un altre punt. Objectiu de la política de benestar social: la joventut. De fet, és un tema que ja hem tocat en part en l'ensenyament, en l'esport, és a dir en la formació cultural i intel·lectual i en la formació física, però hi ha dos altres grans problemes. Hi ha el de l'atur juvenil, del qual els parlaré després, i hi ha el de l'estructuració del món juvenil. La Generalitat ha fet una tasca molt important, que es pot documentar, de creació d'infraestructura al servei dels adolescents i al servei dels joves —albergs, colònies, ajut a les associacions juvenils de tota mena, camps de treball, etcètera—, però la veritat és que hi ha una part molt important de la nostra joventut, sobretot en determinades àrees, a la qual aquesta acció no arriba; és la part no associada, la part no estructurada de la nostra joventut. No hi arriba ningú, ben entès, o potser, en tot cas, podríem dir que hi arriben només algunes determinades manifestacions de cultura popular, moderna —el rock, per entendre'ns—, l'esport hi té incidència però poca, molta menys de la que convindria, aquesta es una línia d'acció. Tot plegat, de tota manera, es fa sense crear elements estables d'associació, perquè no és una opció orientada, sense crear elements estables d'associació, ni d'estructuració ni de conscienciació. I, a més, ja ho he dit abans, és difícil en una situació econòmic-social com l'actual d'aconseguir superar aquesta desestructuració. Amb tot, jo plantejo el problema i anuncio que la Generalitat es proposa complementar l'acció que ha fet fins ara amb una oferta cultural i d'infraestructura al servei de tots els intents de superar aquesta situació.

Un altre punt encara, en la línia del benestar social: el medi ambient. No cal que hi insisteixi, estava molt amenaçat a Catalunya, hi ha hagut una reacció important, vigorosa. Per exemple, la forma com, gràcies a la Generalitat i gràcies també a molts ajuntaments que han fet una gran tasca, han canviat les nostres platges, el nostre mar, que han canviat, fins i tot co-

mencen a canviar alguns rius, això ho demostra. Però a part això, jo voldria insistir en una acció que és més específica de la Generalitat, en tota una sèrie de normes, en la definició i l'aprovaació d'un considerable marc normatiu sobre aquest tema. Recordin —a més, en una part molt important això s'ha fet a través i per iniciativa a vegades d'alguns Grups parlamentaris i a través del Parlament—, la Llei en matèria d'evacuació i tractament d'aigües residuals, la dels espais naturals afectats per activitats extractives, la que fixa les normes addicionals per a la protecció d'espais d'especial d'interès natural —la Garrotxa, el Pedraforca—, la de residus industrials, la del medi ambient atmosfèric, que està pendent d'aprovació, si mal no recordo; les Disposicions sobre el Delta de l'Ebre, sobre el Cadí —Moixeró—. A això cal afegir la imminent presentació d'un projecte de llei de protecció de la natura i del paisatge i cal afegir-hi la neteja de rius, la depuració d'aigües, l'increment molt fort dels mitjans de lluita contra els incendis, la neteja de boscos, etcètera. I cal afegir una altra cosa encara, que és que el grau d'interès d'un país pel medi ambient va molt lligat al seu grau de civisme, i, per tant, res té d'estrany, com vostès hauran pogut observar, que la Subdirecció General d'Acció Cívica hagi orientat cap a la protecció del medi ambient bona part de les seves campanyes.

Finalment, en aquest terreny també de benestar social: la cultura. La política cultural és un element bàsic de la construcció de Catalunya, però la política cultural, deia fa una estona, és també una eina per a fer de Catalunya un país preparat per a la innovació i per a la modernització. Però, a més, la política cultural ha de ser un factor molt important de benestar social. El benestar social no s'acaba amb els dispensaris, amb les escoles, amb els transports, ha de complementar-se amb la cultura. En aquest sentit, té ple sentit, crec jo, el lema que el Consell Executiu mira d'anar convertint en realitat: no hi ha d'haver cap barri, no hi ha d'haver cap vila, no hi ha d'haver cap petita ciutat, no hi ha d'haver cap poble de Catalunya que no tingui, en el seu nivell, la seva biblioteca, el seu museu local, el seu centre cultural, el seu esbart, el seu orfeó o grup teatral, si pot ser, la seva escola de música. Aquell lema d'en Prat de la Riba: «no hi pot haver cap poble a Catalunya que no tingui telèfon, que no tingui carretera», ara és un altre: no hi pot haver cap poble que no tingui orfeó, que no tingui museu, que no tingui esbart, que no tingui biblioteca, que no tingui sala de teatre. Perquè benestar social vol dir també accés a la cultura, vol dir consum i, alhora, producció de béns culturals. D'altra banda, això —vostès ho saben prou bé— no solament és una urgència elemental de justícia, sinó que concorda perfectament amb els plantejaments que de sempre, sobre això, ha fet el catalanisme.

Bé, modernització i benestar social, dos puntals molt principals de la política del Govern de la Generalitat per ara i pel futur. I fóra molt bo que no ens calgués parlar de res més que d'aquests dos blocs de problemes, perquè voldria dir que la institucionalització de la Catalunya autònoma estava resolta, que la normalització lingüística també, que la definitiva consolidació de la nostra identitat nacional també, i el nostre encaix en el conjunt d'Espanya també. Però això no és ben bé així, i cal que en parlem, d'aquests altres temes.

Institucionalització, política autonòmica: hi ha traspessos encallats, i alguns importants —ja ho saben—; obres hidràuli-

ques, INEM, Universitat de Recerca, Institut Nacional de la Seguretat Social, tota una pila de traspassos de justícia, paradors de turisme, etcètera. És possible, és probable, jo hi crec, que ara en alguns d'aquests temes hi haurà un progrés, i celebrego, per exemple, que una de les resolucions aprovades dijous passat en el Congrés de Diputats fos la que instava que s'acceleressin els traspassos, especialment els de treball. Vostès saben que la reclamació del traspàs de l'INEM ha estat una petició constant, no solament del Govern de la Generalitat, sinó d'una manera molt especial d'aquest Parlament. Bé, de tota manera, en conjunt, s'ha de dir que de mica en mica s'han anat guanyant competències reals, no solament pels traspassos sinó perquè la realitat, la Generalitat té en la realitat, com deia en el començament de tot, un pes cada vegada més evident, una presència cada cop més clara en la societat catalana. Que ens permet, com deia a vegades, actuar més enllà del que a voltes és el marc estricte de les nostres competències; és el cas de l'economia, l'exemple que he posat abans. Per altra banda, la sentència sobre la LOAPA ha reforçat la posició de la Generalitat; jo no ignoro que continua havent-hi el perill que el sostre autonòmic sigui rebaixat per altres camins, però no deixa de ser cert que ara estem en millors condicions per a defensar-nos-en que durant els dos anys darrers; d'això en parlarem un moment després.

Hi ha el tema de les Diputacions. He de dir que aquí durant l'any passat s'ha avançat poc; vostès saben que el 25 de setembre del 81 es va aprovar una resolució del Parlament en la qual s'instava que el Consell Executiu continués les gestions iniciades amb les quatre Diputacions per a tota una sèrie de transferències, aquelles del serveis que ja havien creat la Mancomunitat, la Generalitat, que per la seva naturalesa convenia que s'efectuessin en un marc més ampli que no pas el provincial. Vostès saben que es varen fer fa temps dues transferències importants: Prevenció i Extinció d'Incendis, Mossos d'Esquadra; que fa poc hi ha hagut una altra transferència —aquesta molt menys important—: el Servei de Cartografia de la Diputació de Barcelona. I també els he d'informar que com a resultat de totes aquestes converses es va establir una llista entre la Generalitat i la Diputació sobre una sèrie d'entitats, l'Escola Universitària d'Enginyers Tècnics Agrícoles, l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial, l'Escola d'Enginyers Tèxtils de Canet, les Escoles de Formació Professional i d'Ensenyament General Bàsic de les Llars Mundet, tota una sèrie d'entitats que es deia, semblava —després no ha estat ben bé així, però esperem que ho sigui—, que podrien ser objecte d'un traspàs ràpid. I continua havent-hi discussió sobre alguns altres serveis en els quals no hi ha encara acord entre la Generalitat i la Diputació, però sobre aquests que he llegit sí que n'hi ha.

Ara, el cert és que fins ara, tot això, tot aquest procés ha avançat molt poc, i, evidentment, jo no vull entrar en polèmica ni vull analitzar per què ha avançat poc; si volen ja ho farem, ens queda el dia de demà si volen per a la polèmica, no és el meu interès de fer-ho, entre altres coses no ho és perquè ara hi hem de tornar a insistir i perquè vull recordar que després de les eleccions municipals del 8 de maig vaig proposar un pacte institucional entre totes les forces polítiques representades al Parlament i a les Diputacions que tenia una intenció institucional, és a dir, tenia la intenció de servir per a millorar

l'entesa entre la Generalitat i les Diputacions i fer més fàcil el compliment de la resolució del 25 de setembre de l'any 81. Fins avui s'ha avançat poc, no sé si per raó de l'estiu; en les properes setmanes veurem la real eficàcia d'aquest pacte. De moment, per superar aquest impasse i per coordinar les actuacions de les Diputacions amb la Generalitat s'han creat unes Comissions de Coordinació. Això ja es va fer l'any 80, en aquell moment amb resultat escàs; jo tinc la ferma esperança que ara el resultat serà molt millor. I per altra banda, he de dir també que, més en la línia de traspassos de competències que demanava aquest Parlament i que ha reclamat sempre el Govern de la Generalitat, el Conseller de Governació presentarà d'aquí a poc tres projectes de llei, d'acord, pactades, negociades amb la Diputació de Barcelona per tal de fer possible el traspàs d'alguns serveis, i concretament un de molt important per a nosaltres, i justament molt important, el reclamem sempre en aquesta línia de tenir instruments per a dur a terme una política de modernització, que és el Laboratori General d'Assaig i d'Investigació —vostès me n'han sentit parlar sempre—, i dos de menys importants: l'Institut de Psicologia Aplicada i Psicotècnica i l'Institut d'Estudis Fotogràfics. En aquest camp de les transferències vull celebrar que el Partit Socialista Unificat de Catalunya s'hagi incorporat a les Comissions Mixtes. Com vostès saben, l'any 80 vaig oferir que els temes autonòmics de caràcter institucional poguessin ser tractats per totes les forces polítiques aquí presents. Aleshores, la proposta no fou acceptada, però de fet es va mantenir sempre, i, per tant, quan el Parlament va votar la resolució, fa uns mesos, demanant, instant que es fes un nou esforç perquè aquestes ponències, aquestes comissions fossin unitàries, el Consell les va acceptar immediatament. Malauradament no ho seran del tot per la negativa socialista, però, amb tot, crec que l'entrada del Partit Socialista Unificat de Catalunya és un fet positiu.

Vull fer constar, també en la línia dels fets positius, potser per a contraposar els petits entrebancs que a nivells, diguem-ne, baixos de l'Administració troba a vegades el desenvolupament de l'autonomia —que són petits però que a vegades arriben a ser realment molt bloquejadors de l'actuació nostra—, vull fer constar que, en canvi, hem tingut l'oportunitat, aquests últims temps, de tenir una col·laboració positiva amb alguns ministeris. Posaré uns exemples: el text del Projecte de Llei de Reforma Universitària en el seu plantejament primer era una llei, francament, antiautonòmica. Però he de dir que després d'unes negociacions entre el Ministre Maravall i el Conseller Guitart, això es va modificar, va ser possible que a través d'una sèrie d'esmenes, naturalment en el Congrés dels Diputats i en el Senat, això es modifiqués, d'acord amb el Govern, i això l'ha feta vàlida, entenem nosaltres, des d'un punt de vista autonòmic. Ara estem vivint un procés semblant amb la LODE. El text presentat és un text antiautonòmic, és un text que rebaixa molt substancialment la competència legal i la competència real de la Generalitat, però també he de dir que ens ha semblat que això es podrà modificar a través de la discussió en el Parlament, després de diverses, força llargues converses amb el Ministre, i que, fins i tot, jo, que havia donat instruccions perquè es trobés la manera que es presentés una esmena a la totalitat, l'hem feta retirar, hem dit que no es presentés perquè realment tenim indicis racionals per a creure

que també aquí hi haurà un acte de comprensió amb el que han de ser les competències autonòmiques.

Bé, val la pena que esmenti aquests casos positius perquè ara en vénen alguns de negatius o, almenys, una mica més complicats. Per exemple, un d'ells: tot sembla indicar que hi hagi hagut un gran desig de retardar aquests últims mesos la instauració de la policia autonòmica. Des del mes de maig, el Conseller de Governació ha demanat la convocatòria de la Junta de Seguretat per a discutir uns temes molt importants: nomenament dels nous comandaments dels mossos, convocatòria de noves places de mossos d'esquadra, i aquesta reunió, avui, 27 de setembre, no solament no s'ha fet sinó que no s'ha ni convocat. Per què? Perquè la representació estatal a la Junta havia condicionat la reunió a l'aprovació d'un decret de l'Administració central complementari de la Llei de creació de policia autònoma que va aprovar el Parlament el mes de juny. Decret del qual ara se'ns diu el que ja pensàvem i sempre havíem dit: que no cal. Bé, el cas és que, calgui o no calgui —no calia—, és segur que això no pot retardar més la reunió. Confio, per tant, que es reunirà sense dilacions i que això permetrà de tirar endavant la creació de la policia autonòmica sense més entrebancs.

Un altre fet important en aquest sentit ha estat la presentació —vostès en són coneixedors— del Projecte de Llei del Govern sobre coordinació de policies locals. En la redacció definitiva del Projecte que s'ha presentat, s'hi han incorporat els suggeriments que ens varen fer la Federació i l'Associació de Municipis. Per tant, estem en un camí —espero, si no sorgeixen noves dificultats— que la Llei de coordinació pugui entrar en vigor d'aquí a uns mesos, i que la consideració de la policia autonòmica es fa d'acord amb el plantejament que s'havia fet: 600 mossos el primer trimestre del 84 —per a arribar a 1.000 al final del 84—, modernització del cos, Escola de Policia, coordinació de policies locals.

Però, per acabar, deixin-me dir dues coses sobre aquest tema. Primer, si es confirmés la proposta que fa uns mesos el Ministre de l'Interior va fer, de passar a la dependència de la Comunitat Autònoma gran part dels cossos i forces de la Seguretat de l'Estat —cosa que ens sembla que seria una manera racional d'enfocar tot aquest tema—, la Generalitat hi estaria d'acord i assumiria plenament les responsabilitats que se'n derivarien. I, segon, tornant lleugerament enrera, entenem que la Junta de Seguretat no ha d'actuar unilateralment o unidireccionalment, millor dit. La Junta de Seguretat no té com a missió només vigilar el que fa la Generalitat, sinó també incorporar la Generalitat a la tasca d'assegurar la seguretat ciutadana. No se'ns pot demanar segons què ni segons com, quan es bloqueja la convocatòria de la Junta de Seguretat. Suposo que això ja queda clar. Ni se'ns pot atribuir cap responsabilitat mentre es bloqueja la convocatòria de la Junta de Seguretat. La Generalitat es vol incorporar a la tasca d'assegurar la seguretat ciutadana, i no només amb els Mossos d'Esquadra o, més endavant, a través de la coordinació de les policies locals, sinó amb tota l'aportació de tota mena, no pas únicament policial, ni de bon tros, que la Generalitat pot fer.

Senyores i senyors Diputats, l'any 82 a Catalunya hi va haver 108.000 delictes, 108.000 delictes. Enguany, amb el ritme actual, es preveu que n'hi haurà 180.000; 90.000, aproximadament, d'aquests delictes són contra la propietat i, d'a-

quests, un tant per cent molt alt amb violència. Que el que crea malestar no és l'homicidi. Diuen: «Han baixat els homicidis.» Home, ja està bé, però no és això el que crea malestar a la població, el que crea desencís, el que crea irritació, el que crea segons quines reaccions és el petit robatori que es fa cada dia a cada cantonada, de vegades amb poca o molta violència. És això el que afecta la població. I quan jo deia abans: «la Generalitat assumeix, com a competència, amb un cert sentit propi, tot allò que passa a Catalunya...», És clar, assumeix això, però..., aleshores ha de dir que hi vol ser, i que no es pot bloquejar la Junta de Seguretat. Això que quedi clar.

La Generalitat no pot restar al marge d'això, perquè, per exemple, la Generalitat ha aconseguit —i la societat catalana— un increment formidable del turisme, amb moltes coses, anant a fer propaganda de Catalunya a tot arreu, fent grans... Molt fred de peus, evidentment, ha ocasionat molt fred de peus a Madrid cada vegada que ho fem, però a Espanya el turisme ha baixat bastant i a Catalunya ha pujat. Ara, hi ha una cosa que pot fer baixar el turisme a Catalunya, que és la delinqüència. I que ningú no ens doni lliçons sobre això: la delinqüència. I no solament aquesta que està denunciada aquí, sinó tota la que ja no va a les comissaries perquè va directament als consols, perquè cal parlar amb els cònsols per a saber que el nostre perill no són les platges —com diuen alguns diaris de Madrid i alguns organismes oficials de l'actual Govern, en un moment determinat, sobre les platges de Catalunya—, és la delinqüència.

Bé, i aquí, d'una manera o d'una altra, nosaltres hi volem ser, perquè, si no, ens caldria denunciar el fet no aquí i accidentalment, sinó d'una manera molt més pública i molt més vigorosa, i no ho volem fer.

Considerin que això és un parèntesi i que el que compta és el que ve ara: ens oferim per a corresponsabilitzar-nos en la lluita contra aquesta situació. És el que ara faig, però, ho repetixo, això requereix que el desenvolupament estatutari sobre aquest tema vagi endavant i que la Junta de Seguretat funcioni amb normalitat.

Un altre tema: tercer canal. Vostès ja en saben la història. El mes de juny del 81 vàrem plantejar aquest tema al Govern central. El nostre criteri, aleshores, era que només calia que el Govern central ens donés la concessió i les freqüències, que no s'havia de fer una llei especial, perquè ja hi havia la Llei Orgànica de l'Estatut, que deia que hi havia d'haver un canal autònom. El Govern central va exigir que el Parlament de Catalunya fes una Proposició de Llei a les Corts Generals. Era ja un mal moment en el clima autonòmic —situïm el fet: estiu del 81. Finalment, el Parlament va fer aquesta Proposició de Llei; es va presentar amb procediment d'urgència. Malgrat això no hi hagué manera —parlant clar— que la UCD i el PSOL accedissin a incloure-la en cap ordre del dia durant tot el primer semestre del 82. El 28 d'agost, en plenes vacances, van dissoldre les Corts i es va haver de recomençar el procés. El Parlament va tornar a presentar la Proposició de Llei, també amb petició de procediment d'urgència, i aleshores el Govern central va presentar el seu Projecte de Llei per a tots els tercers canals, admetent, però, que el nostre Projecte es discutís conjuntament amb el seu, i, finalment, el nostre projecte, la Proposició del Parlament fou admesa a tràmit a finals de juny.

El problema ara és que el Projecte de Llei del Govern cen-

tral, des de la perspectiva catalana, des de la perspectiva d'una nació amb llengua i cultura pròpies, aquest Projecte de Llei és molt dolent; voldria que quedés clar: és molt dolent. El President Felipe González, al qual havia fet notar més d'un cop la transcendència que per a Catalunya té aquest tema, em va fer trametre el text del seu Projecte, del Projecte del Govern, abans d'anar al Consell de Ministres, i abans de ser projecte del Govern, més exactament, i jo, amb data, concretament, del 23 de juny, li vaig fer arribar l'opinió de la Generalitat. Però el text aprovat pel Consell de Ministres i presentat al Congrés fou pràcticament el mateix que m'havia tramès en un primer moment. Després —i ara molt recentment— el President ha dit que el seu Govern està disposat a acceptar quasi tots els punts de vista que se li han plantejat, que eren els mateixos que havia presentat el Govern de la Generalitat. Concretament, va dir el 95%. Per tant, hem d'esperar unes poques setmanes a veure com s'orienta. Vostès ja ho saben: aquest és un tema absolutament capital; val per moltes transferències, des del punt de vista del que en podríem dir la nostra consolidació com a poble. Confiam que en un tema tan essencial com aquest el Govern central i el partit, el PSOE, actuaran amb comprensió i amb esperit de justícia.

Vull fer un altre comentari sobre institucionalització que els resultarà una mica inesperat. En la propera reunió amb el President Felipe González penso parlar-li de la necessitat que el Govern respecti i faci respectar la integritat de les Comunitats en els temes de caràcter tècnic i administratiu, quan s'hi produeixen actuacions que, de dret o de fet, siguin oficials. I això, per què? Perquè acaba de produir-se un fet que en la forma i en el fons, en la forma i en el fons, és greu. I és aquesta decisió de la Telefònica de dividir Catalunya en dues àrees, una de les quals, la que correspon a les províncies de Girona, Tarragona i Lleida, queda adscrita a un gran zona tècnico-administrativa amb capital a Saragossa, que inclou aquestes tres àrees catalanes, l'Aragó, la Rioja, Navarra i Euskadi. Creiem que això té una intencionalitat política —si no, no ho entenem—, i no solament demanem que es rectifiqui sinó que no es repeteixi en cap altre tema.

O sia, per a dir-ho en termes més genèrics: la definició tècnico-administrativa de les que en podríem dir regions és un punt important per a molts temes internament espanyols. Però més ho és —i ho hem de veure, també, des d'aquesta perspectiva— en la perspectiva de la incorporació d'Espanya a Europa. Què serà Catalunya en la presentació que Espanya farà de la seva distribució territorial en els organismes europeus com, per exemple, el Banc Europeu d'Inversions. Què serà, Catalunya? Serà un tros aquí, un tros allà, englobat amb allò..., què serà? És a dir, jo, la resposta, ja l'he sentida algun cop. Diuen: «Espanya presentarà el seu mapa autonòmic». Políticament em sembla que no pot fer altra cosa, i espero que això també sigui així electoralment a l'hora de definir quines seran les circumscripcions per a les eleccions europees.

Però, tècnicament —i no hem parlat debades de modernització, d'informatització, d'innovació, etcètera—, tècnicament, des del punt de vista de les grans àrees d'informatització, de les grans àrees del que se'n diuen les grans regions agràries, des del punt de vista de les comunicacions, ¿també ho farà, això? O dirà: mirin, la confederació —consti que això té una base orogràfica— i..., amb el temps, la Confederació Hi-

drogràfica de l'Ebre, la Telefònica per aquí, les carreteres de Lleida a Saragossa, ¿també ho farà? En tot cas, des del punt de vista telefònic ja sabem que Catalunya no existeix. I, a més, li he dir una cosa, és l'única Comunitat Autònoma, Catalunya, que ha resultat partida com a conseqüència d'aquesta decisió, l'única. Les altres han quedat englobades, perquè calia fer grans blocs, però l'única que ha quedat partida ha estat Catalunya, que ja és casualitat.

La Telefònica argumenta que és una empresa privada i que l'exigència de rendibilitat —és allò que dèiem, han canviat molt les coses— l'obliga a prendre aquesta decisió. La Telefònica és una empresa privada; efectivament, el 48% està en mans de l'Administració, però el 52% en mans de no sé quants centenars de milers d'accionistes; és monopolística, és una empresa de servei públic, i el president el nomena el Govern, però diuen: «som una empresa privada i podem fer el que creguem convenient, sense tenir en compte cap mena de consideració ni política ni lingüística». A part d'això, ens diu que estiguem tranquils, que podrem seguir marcant els mateixos números de sempre, de la mateixa manera que les nostres veus no passaran per Saragossa —no sé què vol dir, això. Això és una resposta poc seriosa. Lamento que hi hagi hagut algú a Catalunya que d'una manera molt barroera li hagi donat suport. Nosaltres no parlem de si podrem marcar els números igualment, parlem de modernització, d'informació, d'informatització, de vídeos. Algun dia potser haurem de parlar de la televisió per cable. I tot això passa pel fil telefònic, i tot això requereix una unitat de tractament, si es vol actuar sobre Catalunya, que és una unitat —ens pensem. I tot això no té res a veure amb si els números passen per aquí o per allà. Es tracta que fins i tot les decisions de segon ordre i ja molt directament executives es prendran en dos llocs, i que el 75% del territori dependrà, en aquest sentit, de Saragossa. I, francament, no creiem que tingui cap eficàcia la promesa d'un delegat de la Telefònica a Catalunya. El comentari que hi hauria afegit, el silenci.

Crec que aquest Parlament comprendrà que tot això és greu per ara i, eventualment, per al futur. Ho torno a dir: en el procés que el país ha de fer de modernització i d'innovació, el telèfon hi juga un paper capital. No tindria sentit que parléssim de tot això i deixéssim passar, sense protesta, un fet com aquest. Hem d'aconseguir la rectificació d'aquesta decisió, hem d'evitar que aquests fets es repeteixin i, a més, ho hem de fer per ara i per al futur, i a escala espanyola i a escala europea; és a dir, amb el pensament posat en el paper que les regions jugaran a Europa, en el terreny econòmic, en el terreny de les grans àrees de desenvolupament, de comunicacions, d'aplicacions tecnològiques. Què els hem de dir a la gent de Toulouse, amb els quals volem fer en molts d'aspectes una mena d'eix de comunicacions i artístic i econòmic i de tota mena, si a l'hora de decidir una cosa sobre els telèfons han d'anar a Saragossa?

Bé, forma també part d'aquest capítol de la institucionalització un altre gran tema, un altre gran capítol de les comissions mixtes, no el que ja he dit abans, sinó ara el de les valoracions. L'autonomia pot no funcionar bé per moltes coses, una d'elles la financera, ja sigui per manca de recursos, o ja sigui perquè la relació financera amb Madrid s'estableixi de tal manera que la Generalitat es posi sempre en situació d'indefensió. Vostès

saben que és un tema que està encallat, des de l'acord de la Comissió Mixta de valoracions del 25 de febrer del 82, que fixava en 126.000 milions de pessetes el total del cost efectiu dels serveis traspassats, incloent-hi la inversió nova i les subvencions. Aquest acord no fou ratificat pel Consell de Ministres de l'època; ara no crec que sigui el cas d'entrar en el perquè no el va ratificar, ni per pressió de qui, però després tampoc no ha estat ratificat pels governs posteriors.

Vostès saben que, això, a més, crea serioses dificultats per a la confecció dels pressupostos de la Generalitat, i, és clar, que són vàlides les crítiques que es fan en un cert sentit als pressupostos de la Generalitat. I és clar, tot això ens porta a parlar, a més, d'un altre tema que no és pròpiament institucional però que és decisiu: em refereixo a les finances de la Generalitat.

Es parla de si la Generalitat té dèficit o no en té, i de si és gros o si és petit, etcètera. La Generalitat té unes emissions de deute públic o operacions de crèdit que pugen a 26.800 milions de pessetes, això és de domini públic. Els han votat vostès; aquest deute públic, l'han votat vostès. De passada diré que, normalment, el Consell Executiu ha hagut de fer mans i mànigues perquè no prosperessin esmenes incrementant el deute públic. Ara, a part d'això, no hi ha un dèficit de la Generalitat, hi ha un deute de l'Administració central. És a dir, és cert que hi ha una diferència en contra de la Generalitat entre el que ha rebut i el que ha gastat, però és una diferència que, des de tots els punts de vista, serà del tot coberta si prospera la tesi de la Generalitat sobre valoracions, és a dir, la que preveu un ingrés, encara que fos aproximat, de 126.000 milions de pessetes per a 1982, o, dit d'una altra manera, la que preveu que la fixació del cost efectiu dels serveis traspassats ha de representar l'1,5% sobre el total dels impostos directes i indirectes de tot l'Estat. I ho dic així perquè dóna més marge suposant que algun dia s'hagués d'entrar a parlar d'aquestes coses. D'aquesta manera, dóna més marge tècnic.

Per tant, aquest és un tema que encara no està tancat, perquè vostès han de tenir present, per a veure ben clar quin és l'estat de la qüestió, que la sentència sobre la LOAPA diu que els acords de les Comissions Mixtes obliguen l'Estat, i això sol justifica que al pressupost del 83 el Govern de la Generalitat s'hagi negat a considerar la hipòtesi d'un ingrés inferior al que es desprendria de la confirmació d'aquesta valoració inicial. Com podia el Govern de la Generalitat deixar de prendre en consideració aquest acord que poc després el mateix Tribunal Constitucional havia de reforçar amb la seva sentència? Quina renúncia política i econòmica, però quina renúncia política, no hauria representat això?

Més sobre aquest tema. L'acord sobre les valoracions està congelat pel Govern central, pels Governos centrals que hi ha hagut, i la negociació fins ara ha estat molt encallada. Reconec que és difícil, però ha estat encallada. Això d'una banda. Per l'altra, hi ha que mentre no es resolgui això i no es fixi finalment el percentatge que pertoca a Catalunya en el pressupost de l'Estat, capítols I i II, la Generalitat es veu obligada a actuar amb molta prudència pel que fa a les inversions previstes en el pressupost del 83, cosa que ja es va preveure en el moment de la discussió del pressupost. Això frena la lluita contra l'atur, això frena la creació d'infraestructura, això frena la política de benestar social. Perquè si gastéssim tot el que hi ha previst en el pressupost del 1983 i —qui sap quan— resultés que la valo-

ració no s'acostés en el que al seu dia es va pactar, aleshores sí que tindríem problemes; aleshores, ara no.

Per tant, el Govern de la Generalitat reclama i reclamarà per tots els mitjans al seu abast el compliment d'unes obligacions molt precises del Govern central. Una, la que assenyala el Tribunal Constitucional, l'acord de la Comissió Mixta del 25 de febrer de 1982 és vàlid i s'ha d'aplicar; no ho dic jo, ho diu el Tribunal Constitucional. L'altra, l'altra és una cosa tan simple com el compliment de la LOFCA. A nosaltres no ens agrada la LOFCA, però el Govern l'ha d'aplicar i el Govern no aplica la LOFCA, no aplica la LOFCA, ni en el pressupost del 83, ni en el pressupost del 84; haurà de dir quina ha de ser la participació de cada Comunitat Autònoma; no ho fa, el Govern no aplica la LOFCA. I això, de fet, dóna a la Generalitat i a qualsevol Comunitat Autònoma unes possibilitats d'acció i de pressió molt serioses, contundents, fins i tot, si volgués. Però nosaltres valorem més el diàleg amb el Govern central, que creiem que és possible, que no pas un enduriment, que seria greu a les nostres relacions. Fins i tot guanyant, les conseqüències podrien ser negatives per a tots i molt desesperats hauríem d'estar perquè recorréssim a aquestes armes que tenim. El Govern de Madrid ha d'aplicar la Llei, que per això es fan, i a més va ser una llei d'inspiració del PSOE, i, per tant, ha de prendre totes les mesures per a arribar a un acord amb les parts interessades i, concretament, amb Catalunya, i evidentment que nosaltres hem de jugar que això sigui possible, evidentment; però el que vull dir és que retardant l'entrada en vigor de l'acord de valoració i d'aplicació del percentatge el Banc Central podria paraitzar la nostra acció per la incertesa perllongada dels nostres ingressos, i a això el Govern central no hi té dret. Entre altres coses no hi té dret perquè ho fa fora de la llei. Volríem dir això. Ens hem de posar a to, tots, també nosaltres, ja ho he dit. Però la nostra moderació no ha de confondre ningú, i crec que sabrem defensar igualment el dret i les necessitats de Catalunya i que, finalment, s'arribarà a un acord satisfactori.

Finalment, i per acabar aquest capítol, vull fer una breu referència —demà em diran que no n'he parlat prou, diran, suposo, que no sóc prou catalanista, potser algú—, una breu referència a la temàtica lingüística i de reforçament de la catalanitat. Bé, vostès ja ho saben, en parlarem poc, però el reforçament de la catalanitat és l'objectiu prioritari del Govern actual de la Generalitat.

I bé, i s'han fet coses, moltes d'elles justament amb la col·laboració i l'impuls del Parlament i en alguns aspectes, en molts d'aspectes, jo he d'agrair al Parlament el que en aquest terreny ha fet, perquè ha reforçat molt la posició de l'Executiu i de tot Catalunya davant de tot Espanya. No ens poden venir ara amb gaires romanços —si em permeten una expressió poc acadèmica— sobre temes lingüístics quan la Llei de Normalització Lingüística ha estat votada per tot aquest Parlament, i, a més, sé que sincerament votada per tot aquest Parlament. Ja ho saben: Llei, decrets, una acció important en el camp de l'ensenyament, passes endavant en l'oficialitat efectiva del català, i tot això s'ha fet amb respecte i sense ignorar tota la diversitat i tota la riquesa de manifestacions culturals que hi ha a Catalunya. I s'ha fet —i això és una mena de benedicció— sense que es trenqués el clima de convivència a Catalunya. Jo sé que de vegades —sobretot quan vénen les eleccions— s'in-

tenta crear una imatge diferent, però hi ha una afirmació que jo faig sempre i que encara ningú no m'ha rebutat. A Catalunya, les dones que van a plaça, els homes que van a la feina, els nens que van a l'escola i els nois i noies que van a les discoteques no tenen problemes de convivència. No sé si en té aquest o l'altre, o en vol tenir o vol fer veure que en té o en vol provocar, però aquests quatre grans grups que són la gent, el poble, no tenen problemes de convivència. Conservem-ho.

El darrer capítol de la meua exposició es refereix a la política espanyola del Govern de la Generalitat. La nostra voluntat ha estat la de ser en el conjunt d'Espanya un element estabilitzador i de col·laborar tant com sigui possible, no solament a la construcció autonòmica, sinó també a la superació de la crisi econòmica. Durant l'any passat això no fou fàcil, sobretot pel que fa referència a la política autonòmica, perquè fins fa ben poc hi ha hagut l'hipoteca pendent de la sentència de la LOAPA i perquè mentrestant l'orientació de la política autonòmica del Govern responia a la filosofia inspiradora de la LOAPA. De vegades se'ns diu que hem d'ajudar a construir l'Estat, l'Estat en general i l'Estat en la seva vessant autonòmica. Hi estem d'acord. Ho hem de fer, ja ho hem fet, ho farem. Ja ho hem fet. Entre altres coses ho em fet amb els recursos contra la LOAPA. És a dir, contra un intent clar de desnaturalitzar l'autonomia, la nostra i la de tothom. Quina manera millor hi pot haver de construir l'Estat de les Autonomies, d'ajudar a construir l'Estat de les Autonomies, que destruir un mecanisme amb fort contingut antiautonòmic com era la LOAPA? Quina manera millor? Qui no construïa l'Estat de les Autonomies eren els defensors de la LOAPA. Bé, nosaltres sabem que això no s'acaba aquí, que la nostra victòria jurídica, política i moral no és suficient i que l'esperit que va inspirar la LOAPA podria cercar altres camins d'acció. De tota manera, nosaltres —ho subratllo— desitgem no convertir la LOAPA, o la seva sentència, en una arma política. No voldríem haver d'anar allargant la discussió sobre la LOAPA, volem simplement una cosa que crec que a tothom convé, que és collocar-nos en el post-LOAPA. I això és més fàcil, després de la sentència, per a tothom. Aprofitem-ho.

Volem simplement una cosa que crec que a tothom convé, i és que el Govern central admeti la importància política de la sentència i actuï d'acord amb això. Volem poder dialogar com feia anys que no ho podíem fer, sobre aquest tema no ho podíem fer i volem fer-ho amb la nova forma que ara és possible. El Govern no cal que digui res d'especialment difícil per a ell, però esperem que no digui que no ha passat res. Demanem un canvi en l'estil, en l'esperit i també en determinats continguts de la política autonòmica del Govern central. No demanem cap reconeixement molt especial, molt explícit d'un error o del que sigui; no, demanem, simplement, aquest canvi. Que la filosofia inspiradora de la política autonòmica sigui la que diuen els fonaments jurídics de la sentència, que representen un retorn a l'esperit inicial de la Constitució. I què li volem dir, al Govern? Li volem fer avinent que les autonomies, segons el Tribunal Constitucional, no cal que siguin iguals. És més, diu la sentència: «Cal que l'homogeneïtat s'equilibri amb la diversitat.» Sense diversitat, diu textualment, «no existiria verdadera pluralidad ni capacidad de autogobierno.» Tots sabíem, des de 1979 i 1980, que s'havien pres certes llibertats que anaven en la línia de la total uniformització, i en

vàrem ser còmplices, poc o molt; per raons polítiques ningú o molts pocs ho varen dir. Ara ho diu el Tribunal Constitucional, i és hora ja que ho diguem nosaltres, que si d'alguna cosa hem pecat és en aquest sentit de prudència excessiva. En nom, sí, en nom de la solidaritat i de l'estabilitat democràtica, però de prudència excessiva. Per tant, que ningú no vingui a dir-nos que hem reclamat massa, o que reclamem massa, o que hem creat crispació, o que hem practicat el victimisme, quan resulta que el Tribunal Constitucional defensa criteris que, per prudència, nosaltres havíem mig silenciats. Nosaltres, el Govern ho sap, no pretenem tornar als plantejaments autonòmics que fèiem tots —també els feia l'actual President del Govern, Felipe González—, l'any 77 i que reconeixien més el fet diferencial català. Els creiem més vàlids que l'actual, però no creiem del cas fer marxa enrera. Però les possibilitats que la Constitució dóna per a un desenvolupament diferenciat dintre de l'esquema general autonòmic, aquestes sí que demanem que s'apliquin. Que ningú no sigui més papista que el Papa, més unitari, més antiautonòmic que el Tribunal Constitucional.

Quatre punts, en aquest sentit, volem subratllar. Primer: que les lleis de base donin gran marge a l'acció legislativa i executiva de les autonomies, que no siguin lleis detallistes, reglamentistes i constrictives.

Segon: que les actuacions autonòmiques, tal com diu la Sentència, no poden ser controlades per l'Administració central. Això té una sèrie llarga de conseqüències pràctiques, que no detallaré. Només diré, per exemple, que si acabessin imposant-se i aplicant-se els criteris que sobre alta inspecció defensen alguns sectors de l'Administració central, que, de vegades, sembla que actuen més per la pressió del funcionari que per voluntat política, si s'imposessin aquests criteris, aquest control de les nostres actuacions autonòmiques, pel Govern, hi seria, i, de fet, les competències nostres serien notablement rebaixades.

Tercera cosa. La Sentència diu: «sobre les comissions mixtes que vinculen l'Estat», no que vinculen un govern o un altre govern o una institució, sinó tots els governs i totes les institucions de l'Estat. Diu: «Los acuerdos son propuestas vinculantes para el Estado, que deberá respetar su contenido». Què vol dir això? Entre altres coses, vol dir, per exemple, que l'acord d'octubre de 1980 sobre Cambres Agràries, que després el Govern d'aleshores i els governs posteriors no han ratificat, ha de ser executat. I, en aquest sentit, vaig ordenar a la Comissió Mixta de Traspassos que reclamés l'immediat compliment d'aquest acord, cosa que va fer a primers de setembre. Ho va demanar, vull dir. Vol dir també que l'acord de 25 de febrer del 82 sobre valoracions és vàlid. I vol dir més coses que, pel desig d'abreujar, de moment, no explico.

El quart punt. «És que les conferències sectorials no poden incidir —diu textualment la Sentència— en l'àmbit competencial autonòmic. Poden servir per a intercanviar impressions i examinar problemes en comú, però no per a imposar decisions des de la presidència sectorial del Ministre, o pel pes d'una eventual —la que sigui— majoria de Comunitats.» No poden imposar decisions que incideixin en l'àmbit competencial, i això és important, perquè darrerament s'anava cap a un model autonòmic, que alguns en deien de sectorialització consensuada, consistent, de fet, a anar conferint a aquestes conferències

un paper decisor i configurador de l'estructura autonòmica.

Hi ha més temes a plantejar; per exemple, el que fa referència a les competències econòmiques de la Comunitat Autònoma, que entenc que per a nosaltres, tal com diu la Sentència, és positiu; però permetin-me que em limiti: problema de les lleis de bases, molt important —posaré un exemple del que vull dir amb això. Demanem que les lleis de bases permetin un desenvolupament diferenciat dintre d'elles, que siguin prou àmplies, perquè dintre d'elles, amb una mateixa llei de bases per a tothom, amb la qual cosa se salva la igualtat, hi puguí haver un desenvolupament diferenciat. Un exemple: Llei de Bases d'Administració Local. La tradició política d'Euskadi i de Catalunya en el tema de les Diputacions és radicalment diferent. Per a ells són molt importants, nosaltres les voldríem ficades dintre de la Generalitat, en un moment determinat, fins i tot, havíem proposat que desapareguessin. Cal que la Llei de Bases permeti un desenvolupament diferenciat del tema de Diputacions.

O bé: els problemes dels ajuntaments d'Andalusia i Galícia, per posar dos exemples extrems per la seva diferent estructura poblacional, també són diferents. Cal que andalusos i gallegos puguin plantejar el tema dels seus municipis d'una manera diferenciada. O com em deia l'altre dia el President de Canàries: «nosaltres necessitem plantejar el tema de l'aigua d'una manera totalment diferent a com es planteja a qualsevol altre indret d'Espanya». I no tot és un problema de Llei de Bases. N'hi ha que no són de bases que també plantegen els mateixos problemes, ja n'he parlat: Llei de Reforma Universitària —la LODE—, d'altres que poden venir, i un cas molt especial, que no és de bases ni orgànica, que és la Llei del Tercer Canal. Si en aquesta Llei la diferència no hi té clara cabuda, on la tindrà? On la tindrà?

El Govern ha d'entendre que aquest tema del Tercer Canal és un tema essencial per a nosaltres, del qual no és que nosaltres en fem una pedra de toc, és que és una pedra de toc.

Com vostès saben, immediatament després de coneguda la Sentència sobre la LOAPA, vaig fer un oferiment de diàleg i de negociació al President del Govern; oferiment, vostès ho saben, que es va fer amb un llenguatge i una actitud molt conciliadors. Ja dic que nosaltres no volem furgar en la ferida, volem simplement que es modifiqui la filosofia que hi havia hagut sobre l'autonomia, i ens agradaria poder trobar no solament un nou clima de diàleg i de negociació, sinó també poder arribar a uns plantejaments molt consensuats del que ha de ser la nova etapa autonòmica.

D'aquí a uns dies penso veure el President Felipe González, ell ja sap el que li he de dir —ho han dit per totes bandes—, jo també sé el que ell en principi ha dit; ignoro si el dia que ens veiem dirà el mateix que ha dit fins ara o hi afegirà alguna cosa més. De moment, ha dit: pacte constitucional per al 149.1.18, diàleg per al 149 i per a alguns altres temes que no són inclosos al 149.

Amb el que el President ha dit, jo fins ara no estic en condicions de dir si realment hi haurà canvi o no en l'actitud del Govern. Un diàleg pot ser molt o pot no ser res. També haig de dir una altra cosa; nosaltres, el que el Govern de la Generalitat realment ha demanat és una negociació. Ara, admeto que, segons com, un plantejament que formalment no vagi més enllà del diàleg pot ser tan o més interessant i prometedor que

una negociació. De fet, això ho veurem quan entrem en els temes concrets: Llei de Bases d'Administració Local, Llei de Sanitat, la Llei del Tercer Canal, o els aspectes autonòmics de la LODE, si es confirmen o no les impressions més aviat optimistes que jo tinc.

Sigui negociació o diàleg, no ens perdrem per les paraules, però jo he de recordar tres coses. La primera: el President del Govern i el PSOE diuen que no hi pot haver negociació fora del Parlament, diuen això. Però els pactes autonòmics del 81 i la LOAPA, la UCD i el PSOE els van fer fora del Parlament.

Segona: el Vice-president senyor Guerra ha dit fa pocs dies, textual: «Este Gobierno ha elegido la vía de dialogar» —diu «dialogar», efectivament— «en directo con los sectores sociales a los que afectan sus decisiones y sus proyectos de ley. Hablamos con ellos: funcionarios, médicos, rectores, obispos. » Després diu: «Este diálogo Gobierno-sociedad, si bien pacifica la vida social, desvaloriza en cierto grado la vida parlamentaria. » Aquesta frase mereixeria alguns comentaris que ara no serien adients, però, en tot cas, hi ha unes coses clares. Primer: ens porten a discutir això a un lloc desvaloritzat, segons diuen ells. Segon: si és cert que és amb els sectors afectats per les decisions del Govern amb qui han de parlar, en el cas de la LOAPA han de parlar amb la Generalitat de Catalunya. I no parlar per parlar, sinó parlar per realment acostar-se —mútuament, d'acord, però acostar-se— cap a unes solucions que no siguin simplement el «sostenella y no enmendalla».

Per l'experiència que coneixem i, fins i tot, que tenim —m'he referit abans al tema de la LODE, per exemple, la Llei de Reforma Universitària—, aquest diàleg pot tenir una part important de negociació, es pot fer amb ànim no simplement d'escollar, sinó de trobar un acord; es pot fer. Per això he dit «diàleg, negociació» —no hi vull entrar—, i ja ho veureu. En tot cas, nosaltres el que demanem és que no sigui un diàleg per a simplement cobrir l'expedient. Això no seria haver après res ni haver fet cap mena d'obertura per l'Administració central.

I la tercera cosa que vull dir és que en aquest diàleg, entès com acabo de definir, la Generalitat ha de tenir un paper principal, almenys en la primera etapa. Perquè les altres Comunitats Autònomes ja hi estaven d'acord amb la LOAPA. La LOAPA no ha prosperat: primer, pel Parlament de Catalunya; segon, pel Govern de la Generalitat, pel Govern basc, pel Parlament basc, i per cinquanta Diputats que, bàsicament, a Madrid, eren o de partits nacionalistes o del Partit Comunista (nacionalistes bascos, Convergència i Unió, Esquerra Republicana, PSA, etcètera). Per tant, a l'hora de canviar d'orientació, amb qui s'ha de parlar és amb els que han provocat el rebuig constitucional i que han fet un canvi de filosofia, no amb els que ja hi estaven d'acord.

I una última cosa em sento obligat a dir: Catalunya mereix respecte, per la seva llarga tradició de lluita per la democràcia, i per la llibertat intel·lectual i cultural, i per l'obertura al món i a la modernitat; mereix respecte per això i també perquè representa un fet col·lectiu de fa més de mil anys. I mereix el respecte, a més, a què tenen dret els pobles i les cultures perseguits, els pobles i les cultures que han estat perseguits. I ningú, a Espanya, no té dret a oblidar que Catalunya ha estat perseguida. Ningú, a Espanya, no té dret a oblidar que Catalunya ha estat perseguida. I té dret a ser tractada, no amb suficiència, amb ig-

norància o amb menyspreu, ni amb falsedat, i té dret a no ser oferta en compensació de res a ningú. I té dret a no ser més o menys hàbilment desproveïda del que tothom li havia promès i fins i tot semblava que se li havia donat. Es parla molt de moral i d'ètica. Catalunya també. I ara i en això amb més dret que ningú. Perquè no ha intentat prendre res a ningú. És a dir, en nom de la moral i de l'ètica, no només en nom de la política, Catalunya reclama el dret a ser reconeguda en la seva pròpia manera de ser i a no ser tractada amb esperit de recel, perquè si algú ha de tenir recel ara és Catalunya, no els altres. Ara és Catalunya, no els altres; que quedi clar parèntesi també, el que val és el que ve ara, aquest no ha de ser el nostre estat d'esperit. Una vegada més anirem a reclamar el dret de Catalunya a ser el que és, i de col·laborar, des de la seva personalitat reconeguda i no regatejada, al progrés i a la llibertat de tots els pobles d'Espanya.

La Generalitat no vol limitar la seva presència política a Espanya al camp autonòmic. Volem que el conjunt de l'Estat vagi bé, i en tots sentits i en tot moment hem ofert al Govern central la nostra col·laboració en tot el que puguem. Ho hem fet a l'actual Govern socialista en diversos casos i per diversos conductes, ahir mateix en vàrem estar parlant amb el Ministre Solchaga. El dia que vegi el President li ho tornaré a dir. Ho repeteixo ara públicament des d'aquesta tribuna, des de la tribuna del Parlament de Catalunya. Estem ben imbuïts de l'esperit d'entesa i de fraternal col·laboració amb tots els pobles d'Espanya, amb tot Espanya; ens complau molt el to positiu que tenen les nostres relacions amb les altres Comunitats Autònomes, que és bo —algun diari dirà el que vulgui; és bo.

Com deia fa uns dies en la inauguració del monument a Guimerà —vostès ja saben qui va ser en Guimerà, fou un avançat del nacionalisme català més exigent—, com deia al President de Canàries i els seus acompanyants, els deia: «Si una figura com Guimerà ens pot ajudar a fer un acte de confraternització com aquest, i si jo puc aquí declarar-me fidel a la seva memòria de patriota català i alhora festejar la vostra amistat, és que en el nacionalisme català això és possible.»

I en dos punts concrets la voluntat de col·laboració eficaç del Govern de la Generalitat amb la resta de l'Estat és especialment insistent. Primer: estem oberts a la col·laboració amb totes les Comunitats Autòniques, en tot. Segon: la nostra voluntat de cooperar en la superació de la crisi econòmica. Ja he parlat de la crisi, no hi he de tornar, però afegeixo que de la mateixa manera que la Generalitat reclama ser tinguda en compte com a representant que és de l'economia catalana en la política de recuperació econòmica, també ofereix la seva voluntat de corresponsabilització en el marc de l'economia de tot l'Estat. El Govern central farà l'ús que cregui convenient d'aquesta oferta, però nosaltres la volem reiterar una vegada més.

I un últim punt, ja breu, per acabar, que semblarà que potser no encaixa ben bé en l'estructura del meu discurs, que ha tingut quatre blocs: modernització, benestar social, política institucional, política espanyola. Els vull dir una cosa: la política de modernització i de benestar social, que configura un model de país modern i progressiu, en canvi no resol molts problemes immediats, que són concrets i que són punyents, de la nostra societat d'avui. Aquests nous nivells de productivitat i de compatibilitat són la garantia de la nostra definitiva superació de la crisi, però, de moment, no representen, ja ho

hem dit, una millora per a la situació laboral.

Per tant, cal trobar solucions immediates, de vegades transitoris, per a evitar que mentrestant es vagi produint la degradació de la nostra societat, que mentre anem recuperant per una banda, no se'ns ensorri el país i la societat, i, més important, els homes i les dones d'aquest país. No podem deixar que una part considerable de la nostra societat caigui en la marginació, o que fins i tot caigui en la desesperació.

De fet, entenc que fins que no hi hagi una clara reactivació de l'empresa privada, que a Catalunya i a bona part d'Espanya és el que, amb el seu teixit dens, pot donar realment impuls a l'activitat econòmica, la situació laboral no començarà a millorar d'una manera clara. Però, mentrestant, és evident que hem de fer un esforç per defensar, per salvar llocs de treball d'inversió pública. I la Generalitat l'ha fet, i ho continuarà fent en la mesura que pugui, naturalment. Ja he dit quins són els problemes, i vostès coneixen l'estructura dels pressupostos generals de l'Estat del 83 i del 84, i saben que els límits són estrets.

Però, en tota la mesura que puguem, la Generalitat, els ajuntaments, la societat, ha de fer un esforç per tal que no es produeixi aquesta degradació. Continuarem fent les actuacions concretes: 4.100 milions en tres anys d'ocupació comunitària, dels quals 500 foren destinats, l'any passat, als joves directament. Enguany, 2.300 milions més d'ocupació comunitària a través dels ajuntaments; 2.700 a ajudar les famílies a les quals haurà portat a situacions realment greus. Perquè nosaltres podem no ser capaços de vèncer l'atur —«nosaltres» no vol dir el Govern de Convergència i Unió, senyores i senyors Diputats; el país, la societat catalana i occidental pot no ser capaç d'això. Però, nosaltres, els catalans, hem de ser capaços que cap català no caigui en la desesperació, en la misèria o en l'abandonament.

I, per això, doncs, hem de prendre riscos, i ens hem de llançar a ajudar a crear cooperatives laborals i societats anònimes laborals i cooperatives per a l'atur juvenil com se n'estan fent, afortunadament, cada cop més, i fer tota aquesta política que deia de formació professional i votar aquests 5.000 milions de pessetes que, siguem clars, des d'un punt de vista de rigor financer, eren difícils de fer passar, i que hem defensat, a peu i a cavall.

De tota manera, després de tot això i de veure amb satisfacció l'altre dia una cooperativa a Torelló i fa uns quants dies més una cooperativa a Bellvitge; després de tot això, els haig de dir que jo també conec el pronòstic del Consell d'Europa referit a tota l'Europa occidental, del qual avui un diari parla, en el seu editorial, que parla d'un creixement, durant els propers anys, de l'atur juvenil.

Però, això, no ho podem acceptar amb fatalisme; no ho podem acceptar amb fatalisme, i és, per acabar, arrencant d'aquest punt més negre de la nostra societat —no el més brillant o el més exaltant, sinó d'aquest punt més negre de la nostra societat— per acabar, que expresso la necessitat que entre tots siguem capaços de crear una nova esperança. Vostès em diran «això és cosa seva, és cosa del Govern», no, home, no. No. Convergència i Unió és Govern aquí, els Socialistes són Govern allà, i tenen moltes més possibilitats i responsabilitats, i tots, poc o molt, tots, tenim responsabilitats, i, la creació de l'esperança, l'hem de fer entre tots. I què hem de fer? Per

exemple, hem de fer de l'atur una arma? No. Contra qui, l'arma? Qui ens pot atacar de debò a nosaltres en el tema de l'atur? Qui ens pot atacar? Qui és que no palpi, com més responsabilitats de Govern té, més la seva impotència?, Quina solució tenen? Perquè, és clar, jo suposo que ningú, a hores d'ara, ja no farà una cosa, que és convertir l'atur en un element de maniobra de posicionaments polítics, perquè això no seria digne. No ho seria.

Recordin aquella dita catalana que els nostres avis, que venien d'èpoques de penúria, deien: «amb les coses del menjar, no s'hi juga» Amb les coses de l'atur no s'hi juga. No s'hi juga. Per tant, no el podem utilitzar com a arma; hem d'arrencar, a partir d'aquí, una nova esperança. Jo els deia abans que aquesta esperança, temps enrera, hi era, molt desestructurada, molt materialista en segons quins aspectes, ara no tant. I, tanmateix, jo, com a President de la Generalitat, he de dir que nosaltres l'hem de crear, i, com a mínim, he de dir que el Govern de la Generalitat ho intenta, i quan parla de modernització i d'innovació i quan parla de benestar social i quan parla que ningú a Catalunya —no resoldrem potser el tema de l'atur, ni el resoldrà el Govern de Madrid, òbviament— ha de caure en la desesperació, en la marginació, en la gana, en l'abandonament, en la misèria, volem dir que, a través de tot això, hem de ser capaços després de vehicular un missatge d'esperança.

I jo entenc que nosaltres, això, ho podem fer. Hi ha coses que no les podem resoldre avui per a demà, ni la Generalitat, ni el Govern de Madrid, ni tots els ajuntaments plegats, però, en canvi, podem... Què podem fer? Podem construir una societat, i, de fet, l'estem construint, i jo no m'atreiria a parlar amb aquesta rotunditat si no sabés que, això, ho puc documentar bé. Estem construint, no la Generalitat solament, la societat catalana, les forces polítiques, les institucions, una societat on l'habitatge, la salut, l'esport, la cultura, l'assistèn-

cia social, l'educació comença a estar a l'abast de molta més gent. I, això, ho podem fer. I podem fer una societat que entengui clar que ens hem d'ocupar preferentment dels aturats sense subsidi, dels joves que cerquen primera feina, dels vells, dels disminuïts..., parlo amb aquesta rotunditat perquè sé que en puc parlar.

I, això, ho podem fer, i, a partir d'aquí, podem dir també que tornarem a tenir un país amb progrés econòmic, un país que haurà superat la crisi, i estem anant a través de la modernització, de l'adaptació a una nova etapa, però, mentrestant, ningú no ha de veure's disminuït, ningú no ha de veure minvada la seva dimensió, ningú no ha de veure's, en la seva persona i en la seva família, degradat.

Això, ho podem fer, i des de la seva perspectiva i de la meua personal, que, més que política en el sentit estricte del mot, és de construcció del país, el Govern de la Generalitat treballa en aquesta direcció. I hi treballa amb l'objectiu que no s'abaixi el llistó d'aquelles esperances col·lectives o que aquells lligams de confluència no s'afluixin, sinó que, ben al contrari, s'enforteixin.

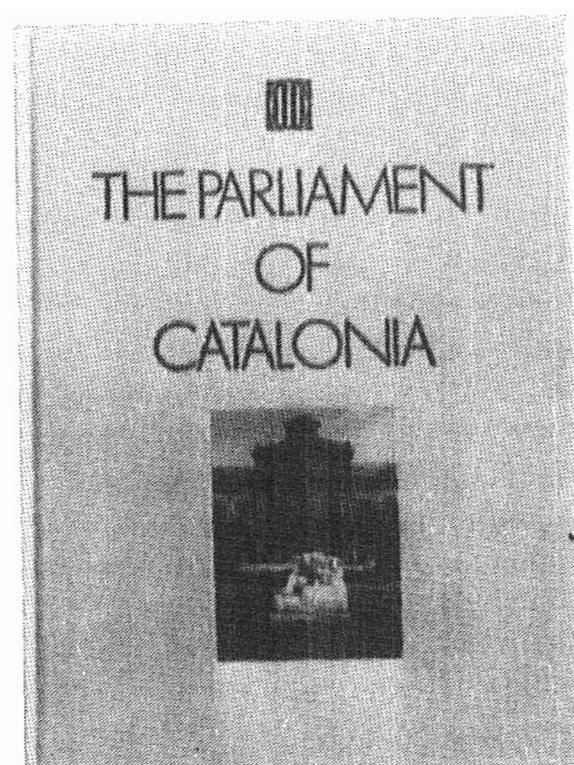
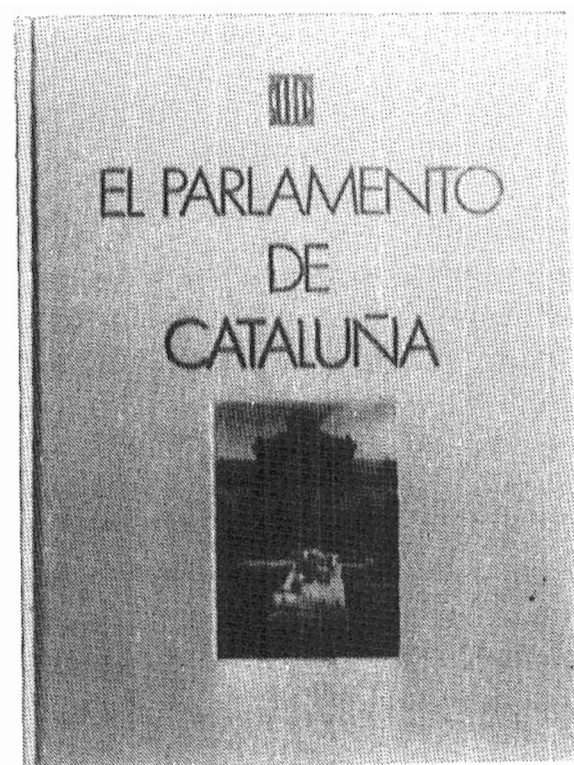
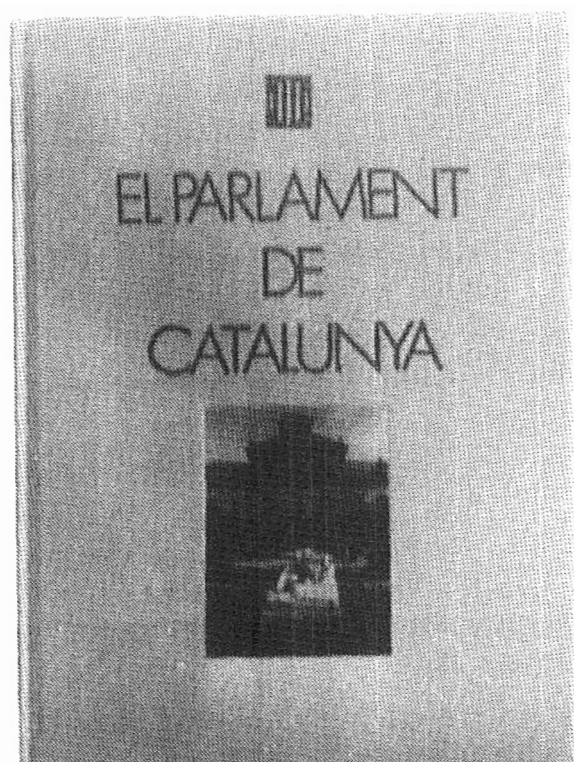
Nosaltres, en sis mesos, en un any, no reconvertirem la indústria del país. No superarem la crisi, no modernitzarem plenament el país, no eixugarem del tot o en bona part l'atur. Això és una feina per a anar-la fent sense parar, però que no és per a demà. En canvi, en la línia del que ja es fa, el Govern i el país podrem llançar amb més energia una gran ofensiva de benestar social i de solidaritat, i, a través d'això, salvar la pròpia viabilitat del país, la pròpia viabilitat de Catalunya.

Senyores i senyors Diputats, senyor President, moltes gràcies per la seva atenció.

El Sr. PRESIDENT: Senyores i senyors Diputats, la sessió continuarà demà al matí a les deu.

Se suspèn la sessió.

(Manquen vuit minuts per a les dues del migdia.)

Publicacions del Parlament de Catalunya

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edicions en català, castellà i anglès.

120 pàgines
82 il·lustracions a tot color
22 il·lustracions en blanc i negre

Format: 217x297 mm
Paper couché mat
Relligat en tela

CONTINGUT

Prefaci del M.H. Sr. Heribert Barrera, President del Parlament de Catalunya

La Institució parlamentària en la història de Catalunya, per Jaume Sobrequès i Callicó

Origen
Major edat el segle XIII
El funcionament de les Corts medievals
L'època d'or de les Corts
Les Corts i la crisi del segle XV
Les Corts, escenari del redreçament polític
Progressiva decadència de les Corts els segles XVI i XVII
La desaparició definitiva de les Corts

El Palau del Parlament, per Francesc Vicens

La Ciutadella de Felip V
L'arsenal de la Ciutadella
Un segle i mig de repressió
D'arsenal a palau reial
De palau reial a museu
La instal·lació del Parlament

El Parlament de Catalunya, per Ismael E. Pitarch

El Parlament de la Generalitat restaurada (1932-1939)
Composició del Parlament
Esdeveniments històrics més importants en la vida del Parlament
La funció legislativa
La funció de control
Altres funcions del Parlament

El Parlament de la Generalitat restablerta

Les eleccions al Parlament de Catalunya
Sociologia dels Diputats
La constitució del Parlament de Catalunya
La naturalesa i la funció del Parlament de Catalunya
Característiques del Parlament
L'elecció del Parlament i dels Diputats
La funció i les competències legislatives del Parlament
Les funcions de creació, control i impuls de l'acció política i de govern
La funció electiva
La funció integrativa i solidària del Parlament de Catalunya

El funcionament del Parlament de Catalunya

El Parlament i els Diputats
La seu i el temps de treball
Els òrgans del Parlament
El sistema de treball i de decisió
El procediment legislatiu del Parlament
El control i l'impuls polític de l'acció de govern
La publicitat i el coneixement del Parlament
Els serveis del Parlament

De venda a totes les llibreries

Distribució: L'Arc de Berà, SA, Lluç, 10-14, Barcelona-5

Preu de venda: 1.500 pessetes

CONDICIONS PER A LA SUBSCRIPCIÓ

- 1.— La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.
- 2.— La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.
- 3.— El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Diari, però sense dret als exemplars no rebuts.
- 4.— L'Administració del Diari pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

carrer num.

telèfon població

districte postal

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

desitja subscriure's a

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA i al
☐ BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

(subscripció conjunta)

d'acord amb les condicions impreses adjuntes, a partir del dia de de

fins al 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 198 envia

per (gir / taló al portador) núm. la quantitat de pessetes

..... de de 198

Signatura

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, Palau del Parlament,
Parc de la Ciutadella, Barcelona-3